

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

A 37. tanévnyitó

„Az új iránti fogékonyság a legfontosabb”

A HIMNUSZ FELCSENDÜLŐ hangjaival kezdődött meg egyetemünk 37. évnyitó ünnepsége. A Magyar Tudományos Akadémia dísztermében rendezett ünnepély elnökségében helyet foglalt többek között Kapolyi László akadémikus, ipari miniszter, Fejtő György, a KISZ KB első titkára, az MSZMP KB tagja, Dreicin József művelődési minisztériumi államtitkár, Gál Lászlóné a IX. kerületi pártbizottság első titkára és Gönci János, a KISZ budapesti bizottságának titkára.

Szuhay Miklós általános rektorhelyettes bevezető szavai után Csizmadia Ernő rektor betegsége miatt Bora Gyula tudományos rektorhelyettes mondta el ünnepi beszédét. Elmondotta, hogy a 36 év so-

rán 30 ezer okleveles közgazda végzett egyetemünkön és jól megállja a helyét a gazdasági élet különböző területein. A jelenleg tanuló négyezer hallgató — köztük kétezer nappali — azonban az ezredforduló táján lesz alkotó ereje teljében, akkor kerül igazán gazdasági és társadalmi életünk fő sodrába. Így különösen nagy az egyetem szakmai és erkölcsi felelőssége, és a nehéz körülmények között sem adhatjuk fel fő célkitűzéseinket: az oktatás, nevelés és kutatás színvonalának folyamatos emelését; a képzéskorszerűsítésről szóló határozatok egyetemi végrehajtását és az ezt szolgáló fejlesztési elgondolások, javaslatok kialakítását; illetve az egyetemi demokrácia és feyelem erősítését, az anyagi, sze-

Ünnepi beszédet mond dr. Bora Gyula tudományos rektorhelyettes

nagyobb figyelemben kell részesíteni a kifejezetten tananyagfejlesztést szolgáló kutatást, bár ezen kutatások anyagi bázisa a legszűkebb. Remélhetőleg tovább fejlődik a hallgatói tudományos tevékenység is, köszönet illeti azon diákjainkat, különösen a szakkollégistákat, akik jelentős pluszt vállalnak e téren és köszönet illeti azokat is, akik szívügyüknek tekintik, hogy ébresszessék és táplálják hallgatóinkban az önálló kutatómunkára való hajlamot.

KAPOLYI LÁSZLÓ ipari miniszter rögtönzött hozzászólásában elmondta, hogy a magyar közgazdászok oroszlan részt vállaltak a 40 év eredményeinek kimunkálásából, így az újjáépítés, az iparosítás, az 56 utáni konszolidáció és a magyar gazdasági mechanizmus sikeres megvalósításából. A magyar nemzet tekintélye soha nem volt akkora, mint ma, a négy évtized eredményei nyomán. Bizonyítja ezt a politikai, kulturális, szakmai látogatások, konferenciák, elismerések sora. Mindez módosuló értékrendet jelent mindnyájunk számára. További eredményeink záloga az emberi tényező, a kreatív munka, a jövőorientált újtókézség. A világgazdaság korszakváltását elsők közt ismerték fel közgazdászaink, de talán nem reagáltunk elég gyorsan. Ebből is az a tanulság, hogy a jövő alapvető trendjei, az új iránti fogékonyság a legfontosabb. Az MSZMP KB-nak a gazdaságirányítás továbbfejlesztéséről szóló áprilisi határozata tovább növeli az emberi tényező jelentőségét; az alkotó kollektívák növekvő önállósága, a tulajdonosi szemlélet továbbfejlesztése, az alkotó munka ösztönzése révén. Egy szóval: gyorsul az idő, tágul a világ és csak a tudás szakadatlan gyarapításával, fokozott megbecsülésével lehet helytállni.

melly feltételek javítását. Nép-gazdaságunk az extenzív fejlesztés tartálékait kimerítve fokozatosan új növekedési pályára lép, amelynek legfontosabb követelménye a minőség, a tudomány eredményeinek alkalmazása, a vállalkozókészség, a rugalmasság, a nemzetközi versenyképesség. Ehhez kell igazítani megújuló képzési rendszerünket. Egyetemünk a szűkös anyagi körülmények között is sokrétű kutatási tevékenységet folytat, a hazai tudományos életben jelentős szerepet vállal. A jövőben még

Ezután Suhay Miklós aranydiplomát adott át az egyetemen 50 éve végzett eredményes közgazdászoknak: Albert Ferenc, Csaba József, Fekete Imre, Gál Pál, Hatala

(Folytatás a 2. oldalon)

Szabadtéri múzeum Oslóban
Fotó: Sass Ákos

Kinevezések

A művelődési miniszter egyetemi tanárrá nevezte ki az egyetemi felterjesztés alapján július 1-i hatállyal dr. Mihálik Istvánt, a politikai gazdaságtanoktatók Továbbképző és Információs Központjának igazgatóját, dr. Kupcsik Józsefet, a statisztika tanszék oktatóját, dr. Kollarik Amáliát, a gazdaságföldrajz és regionális gazdaságtan tanszék oktatóját, továbbá dr. Sajó András kapott mellékfoglalkozású egyetemi tanári kinevezést a gazdasági jogi tanszéken.

Docens lett dr. Katona Emil a világgazdaságtan tanszéken, dr. Hegedüs T. András a pedagógiai tanszéken, Lányiné dr. Garai Katalin és dr. Nyári Mária a pg tanszéken, dr. Kocz Katalin és dr. Gábor R. István a munkagazdaságtan tanszéken, dr. Mészáros Tamás az ipargazd. tanszéken, Somogyi Árpádné dr. Hegyi Anna és Déri Györgyné dr. Törzsök Éva a külker. tanszéken, dr. Szalay László a gazdasági jogi tanszéken és Gereben Ágnes az orosz nyelvi tanszéken.

Mellékfoglalkozású egyetemi docens kinevezést kapott dr. Dobozi István, a vil. gazd. tanszéken és dr. Antal Iván az Ipari Üzemszervezési tanszéken.

Címzetes egyetemi tanári kinevezést nyert szeptember

1-ével Nyers Rezső, az MTA Közgazdaságtudományi Intézet tudományos tanácsadója.

Címzetes egyetemi docens lett dr. Riő László, az Ipari Minisztérium főosztályvezető-helyettese, dr. Veroszta Imre, a volt KPM nyugalmazott főosztályvezető-helyettese, dr. Antal István, a Ganz-MÁVAG főmunkatársa és dr. Molnár Dezső, a Felton Vállalat kereskedelmi igazgatója.

Lejárt a megbízatása az ipari és kereskedelmi karok dékánhelyetteseinek. Dr. Kupcsik József és dr. Lantos Imre eredményes dékánhelyettesi tevékenységét elismerve kinevezték az új dékánhelyetteseket. Július elsejével az ipari kar dékánhelyettese dr. Mészáros Tamás egyetemi docens, a kereskedelmi kar dékánhelyettese dr. Bajnóger József egyetemi docens lett.

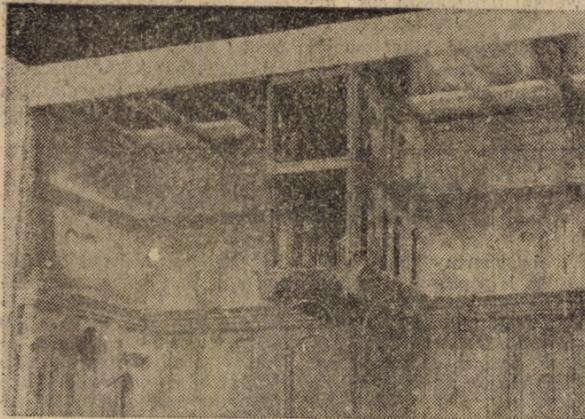
A Nyelvi Intézet igazgatóját, dr. Kovács-Ferencet saját kérésére felmentette a művelődési miniszter vezetői megbízatása alól, július 30-án. A Nyelvi Intézet igazgatói teendőinek ellátásával dr. Papp Ferenc egyetemi tanárt bízták meg július 1-ével.

Sok sikert kívánunk a kinevezésekhez, megbízatásokhoz!

Az ünnepség elnöksége

Türelem...

Az egyetem új aulája

ez az egyetem, amire szükségünk lesz az elkövetkező évben, legalábbis, ami az egyetemet mint épületkomplexumot illeti. Persze nem árt, ha felvértezzük magunkat egy kis humorérzékkel és egy adag optimizmust is teszünk mindennapi tizóraink mellé.

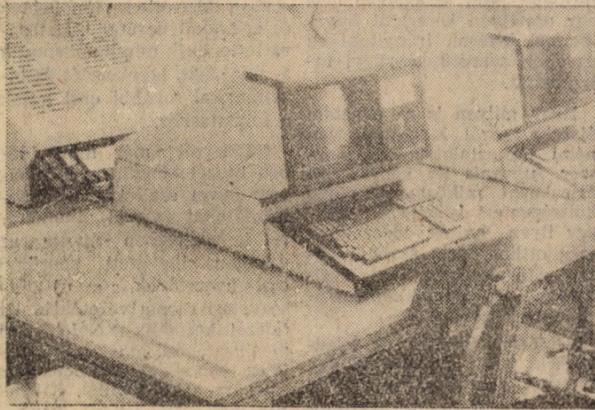
Az épület rekonstrukciója izgalmas részéhez érkezik. A déji szárnyból fokozatosan kivonulunk, az északi oldal szép lassan benépesül. Persze a művelet nem lesz olyan látványos, mint ahogy azt legtöbbször gondolja. Az épület északi szárnyába való átköltözést az oktatás folyamatosságának biztosítása, valamint az építkezés szervezése által támogatott követelmények miatt fokozatosan, „vertikális és horizontális csúsztatással” oldják meg. Átmenetileg még az ajtók számozása is problémát jelent, hiszen ki mondja meg, miszerint helyezték el a számokat. A jelenlegi, a végleges vagy az átmeneti állapotot figyelembe véve? Aki ebből azt a következtetést vonja le, hogy itt valami nagy zűrzavar vagy felfordulás várható, az téved. Pontos végrehajtási terv szerint folyik majd a kész részre való betelepülés, a felújításra váró szakaszok kiürítése és átadása a munkásoknak. Ilyen körülmények között alakulhat ki olyan mulatságos helyzet, hogy egy egybefüggő folyosó egyik fele a már teljesen felújított rész előnyeit és kényelmét élvezzi, míg a közvetlen folytatása az ismeretlen áldatlan állapotokban marad, amíg bele nem kerül a munkatraktusba.

Gyomorfélékre, rosszmozúságra vagy egyéb idegi alapon keletkező betegségekre hajlamos egyének tehát halasszanak inkább évet, de akibe csak egy kicsi közgazdaságtudat is szorult, az még maradjon a viharvert hajón, hogy jövő ősszel örömdíktással hirdethesse két palló, négy gerenda és három lengyel szakmunkás feje fölött: „Kitartás, már csak két év!”
Merényi Miklós

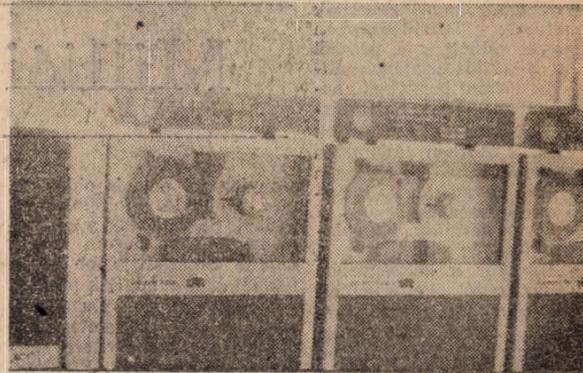
Mi újság a számítástechnikán?

A nyár folyamán kisebb lépések történtek a Kinizsi utcánál számítóközpont kiépítésében. A legfontosabb fejlemény, hogy a már tavasszal használatba vett Videoton VT 600 típusú számítógép átkerült végleges helyére a Kinizsi utcára néző számítógépterembe és a hozzá kapcsolt terminálok is végleges helyükön várják a

tanévkezdetet. A tágas termináletteremben az asztalok többsége még üresen árválkodik, a meglévő hat terminál mellé még nem érkezett meg az idénre ígért további hét darab. Az SZM 4 típusú gép átadás alatt áll (remélhetőleg a napokban átadják), a tesztelesek és a kb. egyhónapos próbáuzem után az oktatói és hallgatói igények

Tágas, napfényes teremben kapott helyet a hat terminál

A VT 600-as számítógép új helyén segíti a munkát

kielégítését szolgálja majd. Ennek adminisztratív menürendje, szabályrendszere is lényegében elkészült már.

Az idén az első évfolyamosok egy teljesén új, az eddigitől lényegesen eltérő számítástechnika tananyag első változatát tanulják. Ennek tapasztalatai alapján alakítják ki később a jó pár évig érvényes tananyag végleges tematikáját, jegyzetét. Az idén egy nyers frott szöveggyűjtemény-példatár áll az elsők rendelkezésére, ez tartalmazza az előadások és gyakorlatok törzanyagát. Az idei tanév tanulmányai nyomán kell elindulni egy korszerű oktatási rendszer

megszilárdítása felé a számítástechnikában.

Nem sokat tudunk meg a különböző tanszék által önállóan beszerzett mikroszámítógépekről, azok felhasználásáról az oktatásban és a kutatásban, mivel ezeknek a gépeknek a működtetése egyetemi szinten koordinálatlan és rendszertelen.

Ha nem is látványosan bővültek a tavalyi állapotokhoz képest az egyetem központi és tanszéki számítógépes lehetőségei, azért remélhetően jól szolgálják majd mind hallgatóinkat, mind oktatóinkat.

K. S.

Eddy Madagaskaró (Fotó: Erdős Tamás)

A nemzetközi csoport hírei

Munkavállalásra utazott Finnországba Csetényi Árpád, a Matematikai és Számítástudományi Intézet munkatársa, Vidor Győző az NSZK-ba a technológiai tanszékről, Zalai Ernő, két évre ment Ausztriába a Tervgazdasági Intézetből, Jeszenszky Géza a nemzetközi tanszék munkatársa két évre az Egyesült Államokba, Forgó Ferenc családostul a Matematikai és Számítástudományi Intézetből egy évre az USA-ba.

Meghosszabbította az ENSZ-ben munkaviszonyát Blahó András a vil. gazd. tanszék munkatársa, két év után visszajött Nicaraguából Mandel Miklós a Tervgazdasági Intézet munkatársa. Olaszországi munkavállaláson volt Abafi József a matek tanszékről, és meghosszabbítja egy évvel kinttartózkodását.

Párniczky Gábor, a FAO-bizottság kiküldöttjeként Olaszországban tartózkodik.

Az egyetem közötti megállapodás keretében egy hónapra Tokióba utazott Móczár József, három hónapra Chicagóba utazott Kostyáné Sebestyén Mária, fél évre az Egyesült Államokba készül Szakács Sándor, a gazdaságtörténet tanszék oktatója.

A 37. tanévnyitó

(Folytatás az 1. oldalról)

László, Holényi László, Kollár Zoltán, Kövesi Béla, Nagy Sándor Zsigmond, Pintér László, Simonits Sándor Béla, Szabó Miklós, Tamás Ferenc, Karch Pálné Venczely Blanka, Zala Béla vehette át az elismerést.

Miniszeri kitüntetést kapott a könyvtár dolgozóinak közül Demmler Walterné Németh Agnes, Alföldi Istvánné Dán Gabriella (Szocialista Kultúráért), valamint Rucskai Klára, Szekeres Péterné (miniszeri dicséret).

Címzetes egyetemi tanári címet vehette át Nyers Rezső, címzetes egyetemi docensi címet pedig Molnár Dezső, Rieb László, Verosza Imre, Antal László.

Ezután Szuhay Miklós rektorhelyettes ismertette a Népköztársasági Ösztöndíjat nyertek névsorát (az idén a 48 pályázóból a tavalyinál kevesebb, 37 diák kapta meg): Frenyo Andrea (V. kül.), Vigh László (V. tan. A.), Glódy Andrea (V. nemz.), Balog Imre (V. terv.), Gyebnár István (IV. nemz.), Vojna Katalin (IV. tan. B.), Sugár András (IV. terv.), Montvai Péter (IV. terv.), Tarjányi Mónika (V. nemz.), Sugár László (IV. kül.), Bánszki Katalin (IV. ipar), Komlósi Erzsébet (V. terv.), Martin-Hajdú György (III. kül.), Pap Judit (IV. p.), Gellai Judit (IV. ipar), Lugosi Andrea (V. tan. C.), Szaili Borbála (V. nemz.), Stark István (IV. kül.), Ziaja György (IV. terv.), Sajben Klára (IV. tan. B.), Fortuna Zsuzsa (V. tan. C.), Géczy Beatrix (IV. kül.), Zéman

Az ipari miniszter figyelemre méltó gondolatokkal indítja útjára a közgazdász hallgatókat az 1984-85. tanévben

Zsófia (III. kül.), Bodnár Judit (IV. nemz.), Szűcs Viktor (V. terv.), Pattogató Csaba (IV. p.), Szolnoki Béla (IV. p.), Góth Erzsébet (IV. tan. A.), Borbély Mária (IV. ipar), Almási Erzsébet (V. tan. A.), Bakó Tamás (V. nemz.), Berendi Zsuzsanna (V. kül.), Puskás Ádám (III. kül.), Horváth Gyula (IV. terv.), Baumgartner Ferenc (IV. p.), Tóth József (V. nemz.), Tóth László (IV. agrár).

Az ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

Nyers Rezső átveszi címzetes egyetemi tanári kinevezését Szuhay Miklós rektorhelyettesől

Dr. Bölöni Istvánné

1929-1984

Nagyon kedves munkatársunk távozott el körünkől. Dr. Bölöni Istvánné, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem világgazdasági tanszékének könyvtárosa türelemmel viselt súlyos betegség után 55 éves korában, 1984. augusztus 28-án elhunyt. Bölöni Istvánné 1966-ban került egyetemünkre, s kisebb megszakításokkal 1979-ig a kultúr-osztályon dolgozott. 1974 novemberében az egyetem kulturális bizottságának megbízása alapján a kultúr-osztály operatív munkájának vezetője lett. 1979-ben került a világgazdasági tanszék könyvtárába.

Katinka — hiszen az egész egyetem így ismerte, s az egész egyetem ismerte — hirtelen távozott körünkől. Sokáig aggódva bizakodtunk, hogy az orvosi diagnózis ezúttal tévesnek bizonyul, s a remény, hogy visszatér körünkbe, mégis teljesülhet. A halál azonban most is értelmetlen és igazságtalan győzelmet aratott, betegsége fellélekerekedett éni akarásán és az orvostudomány erőfeszítésein.

Katika mindig lelkiismeretesen, nagy energiával és odaadással végezte munkáját, s megtalálta környezetével és munkatársaival a jó kapcsolatot. Sohasem méricskélte a feladatokat, és segítségére mindenki biztosan számíthatott. Szorgalma, szerénysége és kedvessége alapján mindenki gyorsan a szívébe zárta. Azok közé az emberek közé tartozott, aki halálával pótolhatatlan irt hagyott maga után. Kedves és mosolygós egyéniséget, s példaképet emberségét és munkaszeretetét megőrzük emlékezetünkben.

Dr. Bölöni Istvánné temetése 1984. szeptember 19-én 11 órákor lesz az újpesti Megyeri úti temetőben.

Nemzetközi munkagazdaságtani konferencia egyetemünkön

Az MTA Közgazdaságtudományi Intézete és egyetemünk munka- és oktatásgazdaságtani tanszéke közös rendezésében, 10 ország mintegy 60 résztvevőjével, július 24. és 28. közt Budapesten tartotta évi tanácskozását az International Working Party on Labour Market Segmentation (Nemzetközi Munkagazdaságtani Kutatócsoport).

A kutatócsoport — amelynek jelenleg a szocialista országok közül egyedül Magyarország a tagja — a magyar kutatási tapasztalatok iránti érdeklődéstől indítva, az idei — sorrendben hatodik — konferenciáját első ízben szocialista országban rendezte. A konferencián a nyugat-európai és amerikai kutatóintézeteket és egyetemi tanszékeket sok neves tudós képviselte.

A nemzetközi kutatócsoport a munkaerőpiac új jelenségeinek tudományos feltárását és értékelését tekinti fő feladatának.

Az idei tanácskozás fő témája az volt, hogy az egyes országokban a munkaerőpiac állami szabályozása milyen lehetőségekre épít és milyen korlátokba ütközik. Az elhangzott 30 előadás közül kettőt a Közgazdaságtudományi Intézet, hármat a munkagazdaságtan tanszék munkatársai tartottak. A plenáris ülés után szekciósülésekre került sor, ahol a foglalkoztatottság színvonalára és a munkaerőpiac működésére, a foglalkoztatáspolitikára, az ipari viszonyokra, valamint a bér- és kereseti arányok témái szerepeltek.

A konferencia hasznos szakmai eszmecserekre nyújtott lehetőséget. A külföldi szakemberek megismerkedhettek a hazai műhelyekben folyó tudományos munkákkal, a magyar kutatók pedig friss nemzetközi kutatási tapasztalatokkal gazdagodtak. A tanácskozás komparatív vizsgálatokra adott további ösztönzést.

TDK-előzetes

A hagyományokhoz híven az idén is a posztonyi nemzetközi tudományos diákköri konferenciával indul a TDK-szezon, október 14. és 17. között. Két év után e tanévben ismét rendeznek országos TDK-konferenciát, a XIV. OTDK időpontjai március 15. és október 15. közé esnek. A mieinket leginkább érintő közgazdasági szekció munkája április 9-10-én a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolán zajlik az utóbbi két év legjobb egyetemi pályázoinak részvételével, de természetesen részt veszünk a marxizmus-leninizmus és más szekciókban is. Ezután, április második felében kerül sorra az egyetemi konferencia, melyre március elejéig várják a

dolgozatokat. A legutóbb felémelt díjak egyelőre változatlanok: az I., II. és III. díj összege 2000, 1500, illetve 1000 forint. Remélhetően az ősz folyamán a tavalyinál is több pályázóval, karon rendeznek a pályázókat segítő tanszéki, kári elő-TDK-konferenciát. A tavalyinál is több, még színvonalasabb dolgozatot várnak mind az öt évfolyamról — tájékoztatott az egyetemi TDK-tanács most megbízott új titkára, Kalotay Kálmán, a világgazdasági tanszék tudományos ösztöndíjasa. A leköszönt titkár, a fáradszatólan Balaton Károly, a szervezés tanszék adjunktusa, mint ismeretes, április 4-ére a KISZ-bizottság Pro Universitate díját vehette át.

Felhívás!

Az Economix kissovetkezet a közeli napokban kérdőívet bocsát ki a hallgatók körében. A kérdőív kitöltése alapján szeretnék mérni a hallgatók munkavállalási igényét, hogy milyen munkakörbe, milyen jellegű munkára és kb. havi hány órában vállalkoznának év közben vagy szünidőben. A felméréssel az a célja a kissovetkezetnek, hogy minél több hallgatónak lehetőséget biztosítson az Economixhoz

való csatlakozásra, és, hogy az igényeknek megfelelően közgazdasági munkát biztosítsanak a diákok számára, részben pénzkeresési lehetőségeként, részben a szakma gyakorlása céljából. A felmérés a hallgatók érdekében történik, éppen ezért az a kérdés, hogy kellő gondossággal töltsék ki a kérdőívet és dobják be az egyetem területén több helyen felállított gyűjtőládákba.

— Mennyi pénzed volt?

— 183 millió forint. Ennyi az egyetem éves költségvetése, s ehhez tavaly még 160 millió volt a rekonstrukciós kiadásokra biztosított összeg.

— Próbálok elképzelni 100 milliót, szörnyű nagy számok. Nem idegesítő ilyen sok pénzrel bántani? — tettem fel a kérdést Dénes Magdinak, aki 1968 óta, mióta a gazdasági igazgatóságon dolgozik, kapcsolatban volt az egyetem szinte valamennyi pénzügyi területével.

— Engem nem zavarnak a milliók. Tulajdonképpen ugyanazt csináljuk a pénzzel itt is, mint kis háztartásunkban. Az otthoni borítékolás helyett az egyetemi „háztartásban” rovatos előirányzatok vannak. Ekvözben állandóan figyelemmel kísérjük ezeket a kereteket, rovatokat, hogy futja-e a kiadásainkra.

— És mi történik, ha valamire nincs elég pénz?

— Ilyenkor a költségvetési előirányzatoktól eltérhetünk és a virmonolható rovatok összegét átcsoportosíthatjuk. Pótelőirányzatot csak nagyon indokolt esetben kérhetünk a minisztériumtól, pl. egy új feladat belépése, vagy központi árintézkedéssel kapcsolatosan.

Magdi négy évig volt kezdetben pénztáros. Ezt a munkaterületet nagyon szerette. Sok emberrel nyílt alkalma megismerkedni, s mint általában a pénztárosok ő is hamarosan népszerű lett. Később a költségvetési csoportba került. Itt előadó, főelőadó, majd csoportvezető lett.

— Melyik területtel foglalkoztál eddig a legszívesebben?

— Az ösztöndíjakat szerettem a legjobban kezelni. Ez egy világos, szép, érthető, zárt területe a pénzügyi munkának. De különben is nagyon

szerettem a hallgatókkal foglalkozni. Megértettük egymást, még ma is sok jó kapcsolatot őrzök ebből az időből.

— Három évvel ezelőtt nagyon hirtelen új feladatot kaptál. Megbizott vezetője lettél a pénzügyi osztálynak, miközben a költségvetési csoport vezetői feladatát is el kellett látnod. Hogyan győzted a munkát?

— Nagyon nehéz évek voltak ezek. Én úgy éreztem, vi-

— Ebben van is valami. Ez is annak a következménye, hogy a sok munkától legelőb- megijednek és egy fél év sem kell, hogy itt hagyják az egyetemet. Sajnos a fizetések sem marasztalóak. A fluktuáció pedig nehezíti az ittmaradók- nak a dolgát, mert az új munkaerő helyismeret híján nem tud mindjárt produkálni és rendszerint a régi kollégának kell betanítani, vagyis egy jó-

Milliói voltak

szonylag jól meg is oldottam, már amennyire a feltételek engedték, de valahogy a sikerélmény ebben a három évben mindig elmaradt. Több lett a feladat és a gond. Sok munkát vont maga után a rekonstrukció is, a vele kapcsolatos nyilvántartás, a kötelezettségvállalások és kifizetések. Ráadásul erre az időszakra esett a költségvetési szervék gazdálkodási rendjének változása is. Szinte újra kellett tanulni a feladatokat, mert minden megváltozott. Azt mondták, ezzel egyszerűbb lesz a munkánk, de mi ezt a mai napig sem tapasztaltuk, sőt még ma is bizonyultabbnak érezzük. Egy gazdasági eseményt négy helyen kell rögzíteni. Ezáltal a munka is több lett, amit viszont a régi kis létszámmal kell megoldani.

— A létszámról jut eszembe. Ha ma végigmegyünk a gazdasági igazgatóság folyosóján, csupa új emberekkel találkozunk. Mintha kicserelődött volna a régi gárda,

darabig egy helyett két ember feladatát kell elvégezni. Ilyen körülmények között persze a hibalehetőség is nagyobb, amiért természetesen a vezetőnek kell felelni. Egyszóval hálátlan munka, és hálátlan három év volt. Ezzel együtt is sokat tanultam az elmúlt években. Hiszen más egy rész- területet látni és egészen más egy osztályon keresztül figyelemmel kísérni, irányítani az egyetem sokrétű pénzügyi folyamatait.

Hogy milyen is az egyetem éjszaka, erről Magdinak van némi tapasztalata. Nem egyszer ugyanis itt kényserült éjszakázni, miközben az éves költségvetést készítette. Egy-egy ilyen hajtos időszakban még otthon sem szabadulhatta a feladatoktól. Sokszor álmában is a számokkal vesződött, befejezte.

— Hogy semmiről ne feledkezzek meg, rendszerint úgy indulok munkába, hogy egy kis cetlire írom, mit kell elintézni aznap. Mindez persze

H. E.

Itt lesz majd a lakóhelyünk...

A BKV kitüntető figyelemmel fogadta az első éveseket: apró tréfkákat át-helyezte a 72-es végállomásra, így aztán mindenki egyenlő esélytelenséggel indulhatott a törökbalinti kollégium felderítésére. Félórányi jutalom-aszalóadás a buszon, majd gyakorlatúra a mellékutca porában (a rossz helyen lesz állóknak kaptatókkal dústna), s máris új lakhelye, a KOLLÉGIUM előtt áll a jelölt. Mit kollégium! Bagi Ilona KISZ-építőtábor — hirdeti a cégér.

Az előcsarnokban a beköltözés különböző stációi követhetők nyomon: Van, aki Szidával, van, aki Csokolommal fordul az érkezőket iktató nevelőtanárnak. Utána egy forint a portásnak a bejelentőlapért, gondosan kitölteni, leadni a személyt, aztán irány a szoba, majd az ágyeműraktár. Srácok népes csoportja már mindenén túl, kifelé indul:

— Postára megyünk, ezt azt venni is kell, a Józsi megmutatja az albérletét, meg ismerkedünk a várossal, csak úgy — monadják.

— Hányig kell este beérni? — kérdezik a portást.

— Félháromkor indul ki felé az utolsó busz, ha erre voltak kíváncsiak — hangzik a válasz. Meglepetten, de megnyugvással veszik tudomásul, látszik, eddig kötöttebbek voltak, s most értékelik a különbséget.

A sarokban postai csomagok: „Terjedelmes” — olvassom a címkét az egyikén. „Te Nagy Mária, feladó Nagy István és cs., tartalma: könyv, ruhanemű, értéke kettőezer forint — áll egy másikon. Az egyedül érkezők két nagy szatyruk mellé rognak a fotobokba, a kocsival, családi kísérettel költözők teli vállfakkal, reklámszatyrokkal terítik be a székeket.

Ferenczi Katalin fogadja az érkezőket. Többeket megkérdezik, senki sem találja el, hogy nevelőtanár. Idén került a jogi tanszékre, az ELTE-ről jött, eddig a Budaörsi úti kollégiumban lakott.

— Nem kíváncsiak inkább egy belvárosi kollégiumba?

— Hiába akartam volna beljebb költözni, nekem kellett ide jönnöm, elvégre én vagyok az új ember. Hét évet laktam albérletben, ahhoz képest itt mégis függetlenebb az élet. Tíz éve egyedül lakom, el sem tudom képzelni, hogy fogom megszokni, hogy mostantól Csillával, a filozófia tanszék oktatójával ketten leszünk egy szobában. Anyagilag minden-estire kedvezőbb így: fizetek ugyan valamennyit, de nevelőtanárnaként ennél valamivel többet keresek is. Korábban

gyűjtöttem lakásra, de reménytelen volt, megdühödtem, és a pénzből elutaztam Franciaországba. Azóta nem takszálkodom, könyvre, színházra, nyelvtanfolyamokra költöm a fizetésemet. Ide késő este, mozi, színház után már nem lehet hazajönni, szerencsére vannak barátaim, akiknél ilyenkor alhatom, de azért nem lesz könnyű...

A kollégiumban körülbelül 380 ágy van, ebből mintegy 180 a közgazdászoké, a többin Bánkások, műszakosok osztoznak.

Találomra benyitok az 58-as szobába. Négy lerobant vaságy, két menzai típusú asztal, két szék, felébe tört tükrök, egy szekrény, némi beépített rakodótér. A könyvespolcok hiánya a legfeltűnőbb.

Az első ágy Jutkát lesz. Földrajzatlász, saját kispárna, pohár, papucs, Budapest-térkép kandikál ki a ruhahegyek alól, sült hússzag, és egy megszegett ágyon tartozik az ágyhoz.

— Úgy örülök, hogy ebbe a szobába került Jutka — mondja háta mögött a mama —, a másikban nem hozzávalók laktak. Már a lerakott holmijukból, meg az asztalon hagyott cédulából látni, hogy csövesek. Az én lányom olyan rendes, nem is fiúzik, jobb lesz neki itt. Búcsúzik a családnak, ketten maradunk a szobában Jutkával.

— Azzal hagytak itt, hogy majd mindenről írjak a leveleimben, vigyázzak magamra, ne tévedjek el, meg ilyesmiket mondtak. Eddig is kollégiumban laktam, azt hiszem jól megleszünk itt. Két könyvet hoztam magammal, az egyik India művészetéről, a másik az ókoréről szól, a nővérem hatására olvasok ilyesmit, a nővérem rajz szakra jár Nyíregyházán. Az öcsém még otthon van. S mintha csak erre várt volna, benyit az öcs: — Jutka, a mama küldött vizsasz, hogy tényleg ne hagyjunk itt süteményt?

A következő lány gyakorlati mozdulatokkal rögtön ágyat húz, a zuhanyzót keresi, szege di FEB-táboros ismerősei és diáktanáriai után érdeklődik. Rögtön látszik, hogy ott volt a tatai KISZ-táborban is; már van közgáz-trikója. Érkezik közben egy barátja, szintén tábori ismerős, aki rábeszéli, hogy költözzön az ő szobájukba. Másodszor már nem csomagol, egy takaróba öntve viszik minden holmiját.

Anita szakközépiskolában végzett, tanár A szakos lesz. A tankönyvek árát kérdezi, nem tudja, vajon elég lesz-e a

pénz, amit a szülei adtak. Nincsenek határozott elképzelései az egyetemről, de oroszul — ha egy mód van rá — nem akar tovább tanulni.

Debrecen mellől érkezett a következő lakó, kora reggel indult, vonattal jött. Befut a negyedik lány is, félénken kezdi nyújt, végigpuszítja a már itt levőket, s elfoglalja az utolsó, ablak melletti ágyat. Kiki vág magának egy szelet dinnyét, közben a szekrényeken osztozkodnak.

Behúzó magam mögött az ajtót, a folyosón távolodva még hallok, hogy az ágyakat, szekrényeket kezdik tologatni...

mg

NEM MESEVÁR

Fotó: Erdős Tamás

Nem ismeretlen fogalom diákjaink körében a külföldi tanulmányi gyakorlat. De Spanyolországba idén először nyílt alkalom kiutazni. Tizennygy agrár szakos hallgatónk itt töltötte tanulmányi gyakorlatát. Két tanár kíséretében utaztak ki júliusban, az egyik csoport a madridi politechnikai egyetem cseregyakorlatára, a másik a cordobai egyetem meghívására.

— Hogy jött ez össze? — tettem fel a kérdést Ferenczi Tibornak, az agrár tanszék docensének, aki szervezője, Agócs Károly nyelvtanár kisértője és tolmácsa volt a külföldi gyakorlatnak.

A spanyolok kezdeményezték három évvel ezelőtt egy közgazdasági konferencián a diákcserre gondolatát. Tavaly azonban a spanyol regionális választásban bekövetkezett változás meghiúsította a diákcserét. Ennek kapcsán kaptunk a cordobai egyetemről — személyi ismeretség alapján — egy ajánlatot, hogy szívesen meghívnanak 8 magyar diákot, akiknek munkát biztosítanak. Idén úgy adódott, hogy mind a két lehetőséget kihasználhatuk.

— Ki biztosította az utazás költségeit?

— A Mezőgazdasági Minisztérium, a TOT, a Magyar Agrártudományi Egyesület és a diákok is hozzájárultak egyéniileg, devizamentes formában. Az utazók között a közzgazos hallgatónok kívül kisebb létszámú agrármérnök hallgatók, kertész-mérnök jelöltek és állattenyésztő főiskolások is részt vettek.

— Hogy történt a közzgazdász hallgatók kiválasztása?

— Másodévtől negyedévig válogatunk a már spanyolul tanuló hallgatók között. Sajnos, nem sokan tanulják ezt a nyelvet. Eppen ezért pártfogolta az ügyet a Mezőgazdasági

Katonai gazdasági ismeretek oktatása egyetemünkön

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM, a Belügyminisztérium, az Igazságügyminisztérium Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága és a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem 1983-ban megállapodott abban, hogy az egyetem beállítja tantervébe a fegyveres testületi gazdasági ismeretek oktatását a fegyveres testületekkel jogviszonyban álló hallgatóink részére. A munkássorság, a vám- és pénzügyorség is élni kíván az oktatás lehetőségével.

A speciális képzés beindítását az indokolja, hogy a fegyveres testületekre is egyre nagyobb felelősség hárul, hogy gazdálkodásukat hatékonyabban tegyék, annál is inkább, mert — mint ismeretes — az ország nemzeti jövedelmének mintegy 6%-a a védelmi szférában kerül felhasználásra. Az itt felhalmozott anyagi javak, a rendszerben levő haditechnikai eszközök, készletek, a fegyveres erők és testületek fenntartásához szolgáló eszközök, objektumok, valamint a védelem céljából működő, illetve tartalékoltnépgazdasági erőforrások a nemzeti vagyon jelentős hányadát teszik ki.

A számottevő vagyonérték gazdasági képzésben főként külső — egyébként neves — szakemberek közreműködésével kell számolnunk. E tanévben egyelőre csak a fegyveres testületekkel jogviszonyban álló nappali, esti-levelező (kiegészítő) tagozatos hallgatók — szaktól függetlenül — valamennyi tárgyat kötelező jelleggel veszik fel, a tantervben köztölt módon. A következő tanévtől kezdődően azonban mód nyílik arra is, hogy a fegyveres testületekkel jogviszonyban nem álló hallgatóink is bekapcsolódjanak ebbe az oktatási rendszerbe, akár csak egy-egy tárgy vagy az alternatív blokk, vagy a szakszeminarium felvételével. Ennek feltételeiről és módjáról a későbbiekben adunk tájékoztatást.

A fegyveres testületek maguk is korszerűsíteni kívánják gazdálkodásukat, hiszen a gazdasági tevékenység jobbítására vonatkozó állami és politikai döntések erre kötelezik őket is. Ennek érdekében fokozni szükséges a fegyveres testületek gazdálkodását irányító utánpótlásának szakmai felkészültségét és létszámát. A már idézett megállapodás végrehajtásaként került sor arra, hogy a fenti szempontokat és a szocialista országok tapasztalatait figyelembe véve az egyetemi tanács — a fegyveres testületek és az általános közzgazdasági kar előterjesztésében — döntött a „katonai gazdasági ismeretek” oktatásának bevezetéséről.

Az 1984/85. TANÉVTŐL kezdődően alternatív blokk tárgyai: A hadigazdaság aktuális kérdései, A testületi gazdálkodás alapjai, A testületi gazdálkodás rendszere, Testületi gazdálkodási esettanulmányok), ennek előfeltételként egy al-

ternatív (Bevezetés a hadigazdaságtanba) és egy fakultatív tárgy (Hadtudományi alapismeretek), valamint szakszeminarium rendszerben indul be az oktatás, a pénzügy tanszékhez kapcsolva és a pénzügy szak tantervéhez igazodva. Ennek azaz a szervezeti rendnek mindenekelőtt szakmai, oktatási, tematikai oka van, hiszen nem véletlen, hogy a fegyveres testületektől felvett hallgatók java része eddig is a pénzügy szakon tanult, így a tanszék is rendelkezik már bizonyos tapasztalatokkal a fegyveres testületi hallgatók képzésének sajátosságairól. Természetesen az újonnan bevezetendő fegyveres testületi gazdasági képzésben főként külső — egyébként neves — szakemberek közreműködésével kell számolnunk.

Az oktatási előkészületek ismeretében minden remény megvan arra, hogy ez az oktatási forma lehetőséget ad arra, hogy a fegyveres testületek egyetemünkön tanuló tagjai olyan speciális ismeretekre, szakmai jártasságra tegyenek szert, amelyekkel jól tudnak hasznosítani szolgáltatuk során, nem utolsósorban a fegyveres testületek gazdasági tevékenységének eredményesebbé tételében. S bízunk abban, hogy a „katonai gazdasági ismeretek” oktatása olyan eredményes lesz, hogy felkelti az érdeklődést „civil” hallgatóinkban is, és lesznek majd olyanok, akik be kívánják kapcsolódni a kiképzési rendszerbe.

Dr. Kollár Zoltán,

az ált. kar. dékánhelyettese

Ha jön a bika...

szert a felújításra, vagy az észszerű kihasználás céljából tartogatják.

Meglátogattunk egy-két szövetkezetet is. Létezésükről nem volt eddig tudomásunk. A szövetkezeteknek 40-80 százezer tagjai a falu gazdálkodói. Ezek az értékesítési, beszerzési, feldolgozó szövetkezetek erősen korlátozzák a gazdák önállóságát, mert a közös létrehozott feldolgozó gépszer technológiájához a folyamatos kihasználás érdekében biztosítani kell a nyersanyagbázist. Így aztán meg van határozva, hogy egy gazdálkodó mennyi tejet, zöldséget, húst köteles termelni. A gazdaságban a munkák egy részét a gazdák önállóan végzik, egy részét viszont az igényeknek megfelelően ugyan-csak a szövetkezetek látják el — gondolunk itt a gépi munkákra.

Utunk harmadik állomása Madrid volt. Ellátogattunk a nagyban piacra, a tőzsdére és a Mezőgazdasági Minisztériumba. Madrid közelében megtekintettünk egy termelőszövetkezetet is. Háromezer hektáron gazdálkodik. A mi viszonylataink között ez egy közepes termelőszövetkezetnek felel meg. A tsz elnöke paraszterben, viszont a főagronómus és a főkönyvelő szakember volt.

Nagy érdeklődéssel tekintettünk meg egy magángazdaságot, ahol a bikaviadal céljaira folyik a tenyésztés. E célból különös gondot választják ki a fiatal teheneket, vérmérsékletük szerint. A kiválasztás egy kisebb viadal alkalmával történik, a védőpap-lánkokkal ellátott kis aréna-

ban, ahol a bikaviadalhoz hasonlóan ingerlik a tehenet, de nem szúrják le. Meglepte a spanyolokat, hogy ötven közülük is lemrészkedtek az arénába. Előttünk német diákok jártak itt, de ők nem voltak ilyen vállalkozók, érthető módon, mert ez jóval veszélyesebb is a bikaviadalnál. A bikát ugyanis csak egyszer próbálják ki a viadal előtt, míg a teheneket többször is, miközben végül már komoly reflexeik alakulnak ki. Sajnos szomorúan végződött ez a kirándulás, mert a kísérletünkhöz tartozó spanyol tanárt felöklelte és súlyosan megtagos-ta egy felbőszült tehén.

A másik 8-tagú magyar csoport Cordoba környékén négy különböző helyen lakott. Asztalosműhelyben, irodában, gazdaságban, gyárban, élelmiszerfeldolgozóban helyezték el őket. Munkájuk nem volt nehéz, hiszen egy-két órát ha dolgoztak naponta. Munkahelyükön is inkább a nyelvet gyakorolták.

E téren sokat fejlődtek a diákok. Erről igazán akkor győződöttünk meg, amikor augusztusban hozzánk látogattak el a tizenöt spanyol cserehallgató. Mi is gazdag és színes programot állítottunk össze számukra és hasonlóan a mi búcsúztatásunkhoz, a gyakorlat utolsó napján a rektor fogadta a spanyolokat, ahol megjelent a spanyol nagykövetség José Maria Ullrich és a külügyminisztérium főosztály-vezető-helyettese Major Sándor is. Színes műsorral záródott a nyári tanulmányi gyakorlat. Mind Spanyolországban, mind itthon. Mindkét helyen az egyetem ének-, zene- és tánckörének előadása tette felejthetlenné ezt a három és fél hetet.

— Lesz-e folytatása?

— Tervezzük.

H. E.

Felvételi, felvételi

Biztatom a kint még órákig állodogálókat, hamarosan megérkeznek a vizsgáztatók is, húsz percnél többet meg egyik nap sem késtek. Elmondhatom, hogy liberális vizsgáztatók, de sajnos azt el kell hallgatnom, hogy pg-ből és szaktárgyakból ugyanis jobb jegyek születnek, mint itt, történelemből.

Jönnek a kávék nénik, sajnos, kilöttyögtetjük a kávékat az asztalra, ingre, seba, kánikula van, tarka, rövidújít ing. Addig legalább összeszedi gondolatait a felvételiző. Kész haszon neki ez a potyaidő, mégha öltöny-nyakkendőben izzad is, hisz egyőjükre húsz perc ha jut, jellemzés-olvasással, az elszámolt írásbeli pontok korrigálásával, az osztályzás körüli kis parázs vitával és persze a mindenre kiterjedő adminisztrációval.

Erkezik Éva, hozza a 80 középiskolási pontját, 43-at még összekapart mellé, semmi különös, biztos a helye. Ádám-mal már kis bonyodalom van, szimpatikus srác, de bizony fizikából csak kettese volt, árv. 45 pontot hoz csupán, és bár szerez még hozzá ugyanennyit, de így is teljesen reménytelen. Abel is így hozott tavaly 42-t, s kihullott a rostán, idén viszont még a tavalyi felvételi jéré is rátesz, egy év sezádmunka után 56 pontja mellé most már nem számítanak a gyakorlati gimnáziumból hozott sűrű négyesek. Káin vi-

szont teljesen komolytalan, nyolcgerekes család középső gyermekeként az istenhátamögötti iskolából alig hoz össze 90 pontot. Ennyit kapna egy másik is, de szerencséjére rejtélyes cetli érkezik, és így sikerül összeguberálni neki még vagy nyolc pontot. Izzadságos volt.

Dél felé már mindenki éhes, nekik is korog a gyomruk, gyorsítunk tehát, mindenkinek jobb így. Rohanunk tovább, egyikünk még államvizsgáztat is ma.

Néhányszor bátorkodtunk javasolni, elfogadni, határozatba hozni, intézkedési tervbe venni, elfeledni, hogy a felvételiben ne csupán a legkülönbözőbb erősségű (enyheségű) iskolákból hozott pontszám, az esetleges pályaoirén-fáció és a felvételi vizsga röpké fertályóráinak izgulós teljesítményei számítsanak, hanem az alkalmasság, a kezdeti beválás tényei is. Eddig hasztalan. És továbbra is minden korosztály kilencven százalékról már 18 éves koráig adóli, hogy nem lehet közzgazdász. tanár, üzemmérnök. A maradvék egytizednek viszont több mint 90 százaléka diplomát szerez, tehát. — akárhogy is, de — papírral igazolhatóan alkalmassá, felkészültté nyilvánítatik pályája színvonalas ellátására. Még meddig?

B. K. T.

M. F. Rakowski:

A Köztársaság a 80-as évek küszöbén

(A válság forrásai)

MIECZYSLAV RAKOWSKI 1978 őszén, „majdnem két évvel a munkássztrájk zajos augusztusi tiltakozásának kirobanása előtt” kezdte írni A Köztársaság a 80-as évek küszöbén (A válság forrásai) című könyvét. A kézirat csak 1981-ben került nyomdába. „Azért, mert e könyv erős kritikájának — az akkori körülmények között — semmi esélye se volt arra, hogy napvilágra kerüljön. Mert olyan időszak volt az a szocialista Lengyelország történetében, amikor az ország politikai vezetése, Edward Gierekkel az élen nem tűrte meg saját politikájának effajta kritikáját. Annak ellenére, hogy sokasodtak már a kitörni készülő vihar jelei, a tömeghírközlési szervetknél és a kiadóknál mégis az oszthatatlan sikerpropaganda uralkodott. A LEMP és a kormány akkori vezetésének társadalmi-gazdasági politikáját az egyedüli helyes politikaként kellett bemutatni... Ilyen körülmények között e könyvnek a kiadódhoz való eljuttatása csak politikai botrányval végződhetett volna” — írja Rakowski 1983 végén.

Könyve megírása idején Rakowski ötvenkét éves, a szajm képviselője és a LEMP Központi Bizottságának tagja, a Politika főszerkesztője; a magyar kiadás megjelenésekor a Minisztertanács elnökhelyettese ez utóbbi helyett. A hetvenes évek végének legizgalmasabb szocialista országában, a politikai elit egy tagjának tollából az íróasztalnak írt munka legalábbis pikáns olvasmányoknak ígérkezik. Hábonyom, mi legyen a véleményem: örüljek, hogy végre nyilvános elmélkedés folyik gazdasági kudarcokról, a hatalom problémáiról, a centralizálás hatáiról és a többi, a nemzetre tartozó témáiról; vagy keserű értetlenséggel el-

mélkedjek a korrekt hangú, jobbító szándékú, szélsőségeket nélkülöző elemzés megjelenési nehézségein.

A KÖNYV ELSŐ RÉSZÉ A gazdaság címet viseli. Számos, ha nem is meglepő, de megdöbbentő tényre szembesül az olvasó, pl.: „1978-ban a lengyel gyógyszeriparban található 2150 gyógyszer közül 607 volt hiánycikk... Körülbelül egymillió fiatal házaspár lakáshoz jutott, de nem lehet kielégíteni a legközelebbi években... 1978-ban az építési miniszter rendeletével adott ki az erkélyek építésének megtiltásáról. Az 1979-es terv a lakásépítési feladatok 12 százalékos növekedését irányozta elő a befektetések 10 milliárd zlotys csökkenése mellett... Csak a Mezőgazdasági Minisztérium beszerzői a pótléktrészek keresése közben 3 millió kilométer utaztak, vagyis 75-ször kerülik meg az egyenlőt... Bár Rakowski mentegetőzik kompetenciája hiányai miatt, mégis keresi a tények okait és következményeit. „E tárgy ismerőit az állítják, hogy egyáltalán nincs racionális árpolitikánk. Az áremelések terén igen nagy az önkényesség... Az áremeléseket rendszerint csendben hajlítják végre, ami azt sugallja a nemzetnek, hogy a hatalom be akarja csapni őket, vagy egyszerűen úgy tesz, mintha nem tudná, mi történik... A jelenlegi bérpolitikát egyre kifejezettebben a társadalmi egyenlőség és a társadalmi igazságosság leggyesze- rűbb alapelveitől való elfordulás jellemzi... stb.” Rakowski kritizálja és nem követi azt a hagyományt, amely szerint a vezető pártfunkcionáriusok saját személyiségük elhomályosítására törekcsenek: „Jelen műnkka szerzője osztja azt a ma már általánosan elterjedt véleményt, amely szerint a nemzetgazdaság irányí-

tási és vezetési rendszerének, sőt a népi államnak radikális változása nélkül nyugodtan lomtárba lehet tenni a jelenlegi feszültségek és nehézségek kijavításának, kiegyensúlyozásának és csökkentésének reményét. A jelenlegi rendszer fennmaradása esetén nehéz és terhes évek várnak ránk... Ha nem szánjuk rá magunkat, hogy eredményesen hozzájáruljunk a létező hatalmi struktúrákat a termelőerők elért fejlettségi szintjéhez és a társadalom politikai tudatának állapotához, ha nem küzdjük le saját félelmeinket, vagy éppen intellektuális lustaságunkat, időnként pedig értetlenségünket is, akkor azoknak igazságát ismerjük el, akik anti-innovációs viselkedéssel vádolnak bennünket, az előrelépést pedig, amiről állandóan beszélünk, végeredményben csupán a látszólagos mozgások összességének tartják.”

E GONDOLATOK magunkban való konkretizálása, általánosítása, adaptálása után térünk vissza Rakowski könyvéhez! A második fejezet a hatalom problémáit tárgyalja. „Az állam megerősítésének irányvonala az hetvenes évek közepén rossz irányt vett, ami mindenekelőtt abban fejeződött ki, hogy meggyengült az állam intézményei és irányító apparátusa feletti társadalmi kontroll” — írja a szerző, s végtelenül idézhetnénk ide vonatkozó példát: a társadalmi szerződések megszegését, a statisztikai adatok titkosítását (néhány adatot csak 2-3 példányban tesznek közzé), a differenciált egyenlőség gyakorlatát, a paternalizmus burjánzását, a közvélemény hamis tájékoztatását, a polémia tilalmát, a cenzúra praktikáit. Mindezek kritikai elemzésénél is lényegesebbek azok a gondolatok, amelyekben Rakowski a politikai erők szerinte szükséges

új partnerkapcsolatait körvonalazza: „A kiindulópont szövetségeseinkkel — főként a Paraszpárttal és a Demokrata Párttal — szembeni gyámkodó szerepről való lemondás kell, hogy legyen... Kiindulópontként azt az alapelvet kellene elfogadni, hogy tiszteletben tartjuk a szövetségeseink véleményét, velük szemben nyílt politikát folytatunk, önállóságukat tiszteletben tartjuk, s ennek határait eszmecsere és tárgyalások útján határozzuk meg. A megegyezés elérése nem lesz könnyű dolog; mégis ez az egyetlen értelmes kiút... A szövetségesek önállóságának többek között magába kell foglalnia alternatív javaslatok előterjesztésének lehetőségét a pártok egyeztető bizottságában, a szemben és a Nemzeti Tanácsokban a gazdaság- és társadalompolitika kérdéseiről...”

A felszabadulás óta felnőtt generációk más szemlélete teremtette új helyzetről, a pragmatizmus kísértéséről, a társadalomtudományi kutatás deformációjáról, a sorok közé írás és a sorok között olvasás gyakorlatáról, a középszerű dotáló kultúrpolitikáról, a felelősség „megszemélyesítéséről”, a pártéletben eluralkodott címmániáról, önkénteskedésről szól többek között a következő fejezet.

Végezetül a párt vezető szerepével összefüggő témák kerülnek terítékre a „proletárdiktatúrától az ösznemzeti államba való átmenet” időszakára vonatkozóan. Egy tépelődő, örlődő politikusknak a lengyel szocializmus „böics, átgondolt és az életben következetesen végrehajtott reformja”. Az „ellenőrzött evolúció” mellett érvelő gondolatainket ajánlom Rakowski könyvét. Hasznunkra válna, ha 1979 óta írt munkáiból is készülné magyar kiadás.

M. G.

Felgőzög

A fiatal értelmiség helyzetéről címmel Knopp András és Radics Katalin tollából jelent meg cikk a Társadalmi Szemle 7-8-as számában.

A cikk részletes és pontos helyzetelemzést ad. „1980-ban az aktív kereső diplomások 98 százaléka nem-fizikai (szellemi) munkát végzett, s mintegy 2 százalék dolgozott fizikai munkakörben. ... Elgondolkodtató azonban, hogy az egészségben csökkenő arányú rétegen belül 1970-hez képest a fizikai munkát végző mérnöki végzettségűek száma megháromszorozódott, az oktatási, tudományos és kulturális végzettségűek száma pedig több mint kétszeresére nőtt... Az időmérlegvizsgálatok adatai a fiatal diplomások 28 százaléka a végzés után nyolc évvel sem sikerült még a lakáshoz jutnia.” A cikk tanúsága szerint az értelmiségi fiatalok társadalmi-gazdasági viszonyainkkal kapcsolatos kritikai észrevételei a leggyakrabban a következő problémákat érintik: a megújulásra való képtelenség és a teljesítményre ösztönözés elégtelensége, a reformok lassúsága; a társadalmi-politikai informátságnak, a döntések előkészítésében és ellenőrzésében való részvétel lehetőségeinek korlátai; ... a magasan kvalifikált szellemi munka nem kielégítő megbecsülése; a minőség és teljesítmény nem kielégítő elismerése, nivellálódása, sőt kontraszelekció; a kedvező irányú mobilitás hiánya, illetve lassúsága; az önálló élet- és pályakezdés nehézségei. Az elemző megjegyzések között szerepelnek olyan, a jellemzést szolgáló kijelentések, mint például, hogy az ifjúság egy körében „fenntartások érzékelhetőek egyes társadalmi céljainkkal, intézményeinkkel szemben, sőt bizonyos fokú fogékonyság az ellenséges, ellenzéki nézetek befogadására is”, illetve, hogy bizonyos hiányosságok „nacionalista nézetek terjedéséhez” vezetnek. Ezeket a megállapításokat inkább a politikai rendszerben nyilvánosan megjelenő, tevékeny politikai közönségek jellemzésére lehetne használni, nem pedig társadalmi csoportok szociológiai jellemzőiként. Ez esetben világosabb lenne, hogy mit értenek a jellemzők e megállapítások alatt, illetve, hogy mit vallanak magukról a jellemzettek. Jelen esetben azt hiszem, az olvasók e kategóriák olvasása nyomán esetleg félelmeiket vetíthetik a fiatal értelmiség egyes csoportjaira s így nem szerencséses orientálódhatnak.

legfogékonyabb éveikben téríti el őket

Ugyancsak a Társadalmi Szemle dupla számában jelent meg Erényi Tibor Magyar szociáldemokrácia és nemzeti kérdés című cikke. A cikk többek között hozzásegít ahhoz is, hogy jobban megérthessük a szociáldemokrácia szerepét a két világháború közötti Magyarországon. „A magyar szociáldemokrácia valóságghú elemzéssel Trianont igazságtalannak minősítette, azt hangsúlyozta, hogy nem viszi előre a nemzeti kérdés megoldását. Egyúttal azonban szót emelt azok ellen a törekvések ellen, amelyek egy új revansháborútól várták a békédiktátum rendelkezéseinek megsemmisítését... békés revizióra van szükség, amelynek együtt kell járnia a Duna-völgyi nemzetek közötti szorosabb gazdasági és politikai együttműködés, a népek közötti barátság kialakításával. Az MSZDP szót emelt — mind Magyarországot, mind a szomszédos országok vonatkozásában — az alapvető nemzeti jogok (anyanyelvhasználat, oktatás stb.) tiszteletben tartásáért... Az ellenforradalmi rendszer exponensei a harmincas évek során többször is felszólították az MSZDP-t, hogy helyezkedjék „nemzeti alapra”, de ezt

a pártvezetés visszautasította.

A párton belül is voltak ilyen próbálkozások, de ezek nem voltak jelentősek.”

A Világosság 7. száma interjúvezetlet közöl a Reagant követő egyik egyházi vezetővel. E cikk segítségével bepillantathatunk a reaganizmus elméleti alapjaiba, így talán érthetőbbé válik az elnök népszerűsége az USA-ban. „Falwell: Csak ugyanazt a befolyást akarjuk, pl. az iskolákban, mint a baloldal. Hadd magyarázzam meg: A keresztények hihetnek a tudományos vagy a bibliai világteremtésben. Mi abban hiszünk, hogy

az ember Isten teremtő aktusa révén jött a világra.

Az evolúciós elmélet hívei, a darwinisták, abban hisznek, hogy az ember egy kis láthatatlan egyséjtől keletkezett, és a véletlen folytán fejlődött mai mivoltáig. Nem azt akarjuk, hogy az evolúciós elméletet kitiltsák az iskolákból. Csupán azt akarjuk, hogy a mi elképzeléseink is éppúgy érvényre jussanak az iskolákban. Számunkra ez a tanszabadság dolga. Spiegel: De hát a tanszabadság aligha jelenti azt, hogy olyasmit tanítsanak, ami tudományosan lehetetlen. Miért gondolja, hogy a Bibliát szó szerint kell érteni? Tényleg hisz abban, hogy a kigyó beszélt a Paradicsomban és Lótné sóbálvánnyá vált? Falwell: Oh, hognye, hiszem. Hiszem, hogy a Biblia Isten eredeti ígéje. A legtöbb bibliai és az összes fundamentálista keresztény ezen a nézetben van. (...) Könyvben hiszünk, hogy az embert és az egész Világegyetemet Isten teremtette, mint azt, hogy az egész teremtés egy véletlen folytán keletkezett. (...) És a kinyilatkoztatás szerint Armageddon akkor lesz, amikor a sötétség erői, Isten ellenségei Jeruzsálem ellen vonulnak, hogy bevegék Izraelt. Jézus akkor szentjeivel alászáll a mennyekekből és Esdrelen völgyében elpusztítja az ellenségeit, milliószámra. Északról jöhetnek ezek az erők: mondjuk Oroszország vagy a vörös Kína az Spiegel: Egyszer azt mondta, hogy Oroszország elpusztulhat, miközben Amerika épségben marad, csakúgy, mint a keresztények a Szovjetunióban. Hogyan eshetik meg ilyen csoda? Falwell: Rosszul értették, engedjék meg újfent megmagyarázom. A legközelebbi esemény Isten naptárában Jézus Krisztus második eljövetele, hogy magával vigye a hivat. Amikor a sötétség erői Jeruzsálem ellen mennek, amint a Bibliában írva van, Krisztus elpusztítja őket, és megalapítja ezeréves királyságát a Földön. Nem tudom, hogyan pusztítja el az ellenségeit, de nem atomháborúnak értelmezem. Hiszen utána lakni fogjuk ezt a Földet, az nem lehet fertőzött, melyet a saját dicsőségére alkotott. Spiegel: Peszélnt ön az elnöknek erről az eszkatológáról? Falwell: Nem. Azt sem hiszem, hogy Amerika előfordul a jövődölésekben vagy bárhol másutt a Bibliában. En azt hiszem, hogy Isten inkább Amerikáé, mint Oroszországé.”

K. S.

A nyáron jelent meg

Gombár Csaba: Egy állampolgár gondolatai

A Kossuth Könyvkiadó gondozásában jelent meg Gombár Csaba 1987 és 1983 között írt tanulmányaiból egy csokorra való Egy állampolgár gondolatai címmel.

A kötetben szó esik a politika alapkategóriáiról, a magánélet — közélet — politika viszonyáról, a hatalom szerkezetéről, összetevőiről, az uralom fogalmáról stb. Ezen kívül olvashatunk konkrét kérdésekről is, a politikai film témájától (a BBS „hosszú dokumentumfilmjeitől”), a politikai antropológiáról.

A precíz fogalmazás, a témák érdekessége, a tiszta fogalomhasználat érdekessé, tanulságossá, olvasmányossá teszi a könyvet, ugyanakkor nyomon követhetünk olyan összefüggéseket (pl. a nemzeti érdekek kapcsolatban), amelyek a közvélemény sejtéseiben, magánbeszélgetésekben éltek ugyan, de a nyilvánosság előtt nem jelentek meg teljes tisztaságukban.

Talán nem teljesen közismertek azok a gondolatok, amelyek politikai kultúránk jellegzetességeiről szólnak s már megjelentek a szerző korábbi cikkeiben. Kedvesnálásképpen a Demokratikus politikai kultúra — politikai kultúra című tanulmányából ragadtunk ki néhány részletet.

„Amikor Palmiro Togliatti elemezte a Magyarországon megjelent 1955—56-os Irodalmi Újság cikkeit... az ott megnyilvánuló politikai célok föltárása érdekében, arra a következtetésre jutott, hogy „...minderről szó sem esik ezekben a cikkeken, s amikor mégis földereng bennünk a való helyzet tudata, azonnal fölébe kerekedik az irodalmi póz, a provinciális megrészésgülttség (az egész világ ránk tekint, még Amerika is), a szkep-

ticizmus s az egész akció pozitív kimenetelére vetett bizalom hiánya.”

„Nem hunyhathunk szemet az

olyan sajátosságok fölött, hogy állampolgári népeességünk, a szociológiai vizsgálatok tanúsága szerint is, az egyenlő-

séget és a szabadságot mint politikai értéket enyhén szólva nem részesít előnyben a nyugalom, a jólét, a biztonság stb. értékével szemben. A nyugalomra, jólétre, biztonságra való általános emberi törekvés persze nagyon is érthető. Ha azonban ezek, mint érték-irányultságok aránytalanul nehezítik a politikai egyenlőség-igény és szabadságtörekvések értékesülését, ami a demokratikus politikálásra való hajlam csorbája, ennek végül a mozgalom, a biztonság és a jólét látja kárát. Amilyen mértékben azonban preferáljuk az egyenlőség és szabadság értékét, az is ellentmondásos. Az egyenlőségienyek általánossága, miként ez ismeretes, békésen megfér az egyenlőtlen-ségek néha igen nagyfokú túréásával, aminek magyarázata abban rejlik, hogy az egyenlőségienyek csak a jobb helyzetűek irányában érvényesül. Ez természetesen mint szubjektív vélemény létezik, de sokak szubjektivitása, és ha mint állandósult beállítottság funkcionál, önmagában is arra utal, hogy az egyenlőség kifejezésre juttatott politikai értékékként való hatása csökkent jelentőségű.

A szabadságtértekkel is sokban hasonló a helyzet, mint sokszor tapasztalhatjuk ezt. Ha valaki, még ha csak a jog és szabályzatok nyújtotta lehetőségeivel élve is, érvényesítést adott szabadságát, sokakban kelt ezzel rosszalást és ellenérzést — és korántsem csak azokban, akiknek esetleg érdekei ellen van ez a föllépés. Holott a szabadságot mindenki helyesli általában, még ha nem is foglal el előkelő helyet politikai értékékként állampolgáraink értékserkezetében.”

K. S.

IGYÁL JÓ BARÁTOM!

Erdős Tamás felvétele

Az aktív részvétel igényével

Azok közé tartozom, akiket még nem sikerült kiábrándítani a társadalmi sürgés-forgás hasznosságába vetett hitéből. Sőt, magából a KISZ-ből sem ábrándultam ki, amelynek tevékenységét az elmúlt években — és talán még ma is — komoly bizalomhiány kérdőjelezi meg. Talán a bizalomhiány kezd eloszlani, talán egy lassú, de annál ígéretesebb fellendülésnek lehetünk tanúi, legalábbis, ami egyetemünk ifjúsági szervezetét illeti. Ezt bizonyítja az ideai KISZ-táborban megjelentek száma is. 180-an jöttek az eredetileg 120 főre tervezett táborba. A résztvevők zömét az elsősök tették ki, a további évfolyamokból fordítottan arányosan jöttek — ahogy ez várható is volt. A táborvezetőség pillanatok alatt felismerte a helyzetben rejlő lehetőségeket, s kihasználva azokat, a programokat úgy módosította, hogy a lehető szélesebb körű tájékoztatást tudjon nyújtani az elsősöknek. Ebben nemcsak a jelenlévő felsőbb évfolyamosok támogatatták, hanem egy-két oda-tévedt instruktor is.

A tábornyitón Ferenc Gábor KISZ-titkár üdvözölte a megjelent lelkes aktivistákat és az elsősöket. B. Kiss Tamás KISZ agit.-prop. titkár áttekintést adott a közelmúlt küzdelmeiről, az egyetemi KISZ-szervezet elért eredményeiről. Innen siettünk át a Csillagba, a tábor legnagyobb fedett helyiségébe, ahol Sárközy Tamás egyetemi tanár

lebilincselő tájékoztató

tartott a gazdasági reform és az áprilisi KB-határozat összefüggéseiről, a döntéshozók előtt álló alternatívákról, a vitákról, a meghozott döntések indokairól. Másnap Nagy Imre, az ELTE volt KISZ-titkára tartott kissé hosszúra nyúlt előadást a felsőoktatási reform előzményeiről, történetéről, harcairól, s Gödöllőről, az ifjúsági parlamentéről. Szilvassy György, egyetemünk volt KISZ-titkára az érdeklődőknek az új szervezeti forma kialakításáról, a közelmúlt ifjúsági eseményeiről beszélt. Délután szekcióra osztva tájékoztattuk az elsősöket a Nyelvi Intézettől kezdve a kollégiumi elhelyezéseken keresztül a szakosodásig mindenről, amit csak kérdeztek. Lehetőséget kapott a két szakkollégium a bemutatkozásra, ebben a TEK-esek kis helyzeti előnyt élveztek, mivel táboruk a KISZ-táborral párhuzamosan ugyanott folyt. Ezen az estén csakúgy, mint az előzőn diszkó várta az érdeklődőket, akik az előző esti vídám vetélkedőn már összebarátkoztak. Az előadóteremben a tábor alatt a Hidegvérrel, a Dolce Vita és a Help című filmeket nézhették meg a táborozók. Akik pedig a videó-

zást választották, azok egyik este a Másnap, másik este a Fal című Pink Floyd filmet nézhették meg, az utóbbit beszélgetés követte. 30-án reggel az egyetemi vezetők sok álmos szempárral találhatták magukat szemben, akik azért kíváncsián várták a tájékoztatót. Bora Gyula tudományos rektorhelyettes.

az egyetem problémáiról

beszélt, míg Selmeci Lajos, a pártbizottság titkára a párt-szervezet kérdéseit tolmácsolta a KISZ-esek felé. Komlósi Jenő gazdasági főigazgató az egyetemi rekonstrukció állomásairól tájékoztatta a hallgatókat. Ezek után karonkénti beszélgetésekre oszlott szét a társaság a tábor napfényes területeire, ahol a fent említett tanárokon kívül Kollarik Amália, a kereskedelmi kar, Csáki Csaba, az ipari kar, Páli Lászlóné az általános kar dékánja, valamint Szentpéteri Szabolcsné dékánhelyettes, az első évfolyam felelőse beszélgetett el az érdeklődőkkel. Délután forgószínpadszerűen ismertették meg az elsősöket az egyetemen működő tevékenységcentrumokat.

Este a jelenlévő néhány instruktor nagyszerű skót táncot szervezett. Nem lepődtem meg azon, hogy a közös játékot jelentő

Merényi Miklós

A gondok... (Fotó: Sass Ákos)

A „tudat” volt gondjaikra bízva

A diplomaosztó ünnepségen az idel végzős hallgatók nevében Mádi Zoltán búcsúzott el az egyetemről. Az ünnepségen elhangzott beszédét ezúttal közöljük:

TISZTELT TANÁRAINK, KEDVES VENDÉGEK, DIAKTÁRSAINK!

16 év tanulás után, a mai napon kézhez kapjuk közgazdászdiplománkat. Ahogyan gyakran elhangzik, mi vagyunk az a generáció, amely „mindent megkapott”. A hűtőszekrény, a coca-cola és a gazdasági reform nemzedéke vagyunk.

Miért írja akkor Egyetemünk lapja, hogy „elég széles azoknak a táborra a diákok körében, akik a látszat-cselekvésből kiábrándulva nem találják helyüket. Ennek ellenére sokan vannak, akik szeretnének valamit csinálni, de nem tudják, hol és mit.” — Problémáink érthetetlenek szüleink, pláne nagyszüleink előtt.

Tolsztoj azonban már 100 évvel ezelőtt figyelmeztetett. „Nehogy azt higgyétek, hogy akkor majd könnyebb lesz, amikor már nem kell a megélhetésért nap mint nap megküzdeni, mert akkor merül fel az igazi kérdés, mit kezdjen az ember az életével.”

Nekünk jutott, hogy feltegyük ezt, és az ezzel szorosan összefüggő sok más kérdést. Ezek megválaszolásán kereszttül tudjuk csak megtalálni önmagunkat, helyünket a világban. Alapvető értékeket kérdőjeleztünk meg, de újakat még nem tudunk teremteni. A szociológusok ezt úgy mondják, értéktudatválságba kerültünk.

Nagyon egyedül vagyunk egyedül ezekkel a problémákkal, önmagunkba zárva, és egyedül nem is tudjuk megadni a választ. De nagyon szeretném hinni, hogy megtaláljuk egymást, és akkor talán az a lehetőség, aminek régen szeretné látni magát az ember.

Ahogy azonban Gramsci mondja, „az ész mindig peszsimista, az akarat mindig optimista”. E négy év számunkra nem a felhőtlen boldogság időszaka volt. Rengeteg hiányérzet és kétérdés maradt bennünk.

Igazi közösségeket, egyetemi reformot, a KISZ megújítását, az ifjúság tartalmas érdekképviseletét akartuk. Ezzel szemben és e mellett azonban az áll, ahogy egyik tanárom megfogalmazta, hogy pályája során ilyen tömeges passzivitást még egyetlen évfolyamnál sem tapasztalt, mint a mi esetünkben.

Nem akarok azonban a ténylegesnél sötétebb képet festeni. Problémáink nagy része ugyanis az egyetemen túlműtató, és éppen a Közgáz nyitottsága, liberális volta számos lehetőséget kínált. A mi egyetemi éveink alatt alakult meg a Társadalomelméleti Kollégium (TEK), a Rajk László Szakkollégium is tovább folytatta tiszteletre méltó hagyományait. Meghalt ugyan a Polvar, de megszületett a Poltár. Újjáéledt a KEN, s a nagy vihart kiváltott 81-es Politikai Tanácskozáson a diákság hosszú idő óta először egységes, közlegyintéssel el nem intézhető réteggé lépett fel. Még mindig hatalmas a szakadék a KISZ intézményesült része és a tagság között. De mintha az utóbbi időben mozdult volna valami, itt az egyetemen biztosan, és ha más nem is, de megtörtént a problémákkal való nyílt szembenézés.

Hosszú idő óta foglalkoztat bennünket a felsőoktatási reform. Az eddig megvalósultakkal szembeni fenntartásainkat már többször kifejeztük, hogy nem lehet tovább halogatni a diploma, a tanulás, a tudás presztízisének a visszaállítását, s az oktatásban részt vevők anyagi megbecsülésének növelését.

Az eddigiekhez nem mérhető, de számomra mégis az egyetemi éveim legkedvesebb élményét jelentette, hogy részt vehettem az utóbbi két évben újra megrendezett, s remélem, hagyományteremtő evezősregattán, a Dunán. Nagyszerű érzés volt, ahogy egyszerre nyolcán húztuk az evezőt, s feledhetetlen az a hangulat, ami szinte egyik percről a másikra összekapcsolt bennünket. Nem tudom azonban elfelejtetni, amikor középiskolás éveim alatt az egész iskola kivonult a kézilabdapályára köré, és valamilyen, a pályán küzdő hét emberen túlműtató szent érzés segített bennünket.

Az első év után, 60 diaktársammal egyetemben a pénzügy szakot választottam. A nagy többség nevében mondhatom, nem bántuk meg. A tanszék részéről jóindulatot, a problémáink iránti érzékenységet tapasztaltunk. Különösen könnyű ezt mondáskor azután, hogy ebben az évben újra volt pénzügyes vetélkedő, külön pénzügyes ballagás, amelyek oldott hangulata jól reprezentálta a fentebb mondottakat.

Végezetül szeretném megköszönni társaim és a magam nevében szüleink gondoskodását, egyetemünk dolgozóinak munkáját, tanáraink erőfeszítéseit. Nem volt könnyű dolguk, hiszen a legveszélyesebb hasadóanyag, a „tudat” volt gondjaikra bízva.

Mádi Zoltán

Tájékoztató a szakszervezeti segélyről és a kedvezőtlen szociális helyzetben levő dolgozókról készült felmérésről

A szakszervezeti bizottság szociálpolitikai bizottsága 1984. I. félévében 127 dolgozónak adott szociális támogatást. A kialakult gyakorlat alapján a szociálpolitikai bizottság végzi az állami (költségvetési) segély és a részesedési alap szociálpolitikai részének elosztását is. A különösen kedvezőtlen helyzetű kérelmezők emelt összegű segélyt kaptak.

Az 1984. I. félévében folyósított segély összege 150 000.— Ft volt, amelyből közel 50 000.— Ft-ot a nyugdíjasok támogatására fordítottak. A szociálpolitikai bizottság a jövőben is kiemelten kezeli a nyugdíjasok, a nagycsaládok és az egyedülálló segélyezésének ügyét.

A szociálpolitikai bizottság teljes körű kérdőíves felmérést végzett az aktív dolgozók körében a kedvezőtlen szociális helyzetben levők általános áttekintésére, azzal a céllal, hogy a bizottság tervszerűbbé tegye a rendelkezésre álló pénzesz-szeg elosztását és folyamatosan nyomon tudja követni a rászoruló segélyezését. A felmérés eredményeképpen megállapítható, hogy jelentős azoknak a száma, akik a csontbizalmiak megítélése alapján szociálisan kedvezőtlen helyzetben vannak. (103 fő, az aktív dolgozók 13%-a.)

A felmérés tapasztalatai közül az alábbiak emelhetők ki:

- Igen kedvezőtlen helyzetben vannak a fiatal, alacsony fizetésű, lakásgondokkal küszködő dolgozók.
- Viszonylag nagy azoknak a száma, akik egyedül nevelik

egy vagy két gyermeküket (39 fő).

c) A segélyben korábban alacsony aránnyal szereplő 3 vagy több gyermekes családok száma 28. A szociálpolitikai bizottság a jövőben különös figyelmet fordít e családok segítésére.

d) A betegség, kedvezőtlen lakáshelyzet és speciális egyéni problémák miatt kedvezőtlen helyzetűek száma 41 fő. Ezek segélyezésében kiemelt összegű támogatásra törekszik a szociálpolitikai bizottság.

A felmérés kapcsán a bizalmiak több hasznosítható megjegyzést is tettek, amelyeket a szociálpolitikai bizottság munkájában a jövőben hasznosítani fog.

Szakszervezeti bizottság szociálpolitikai bizottsága

Babits-szobor — Erdős Tamás fotója

Talán a legnagyobb fogalmat a nemzetközi kapcsolatok csoportja bonyolítja az egyetemen. Olasz vizumkérvő-papírt kér a tanszék vezetőjének egy adminisztrátor. Franciaországba készülnek októberben a kosaras lányok, és az útlevelel-ügyük rendezését várják a csoporttól. Közben két tanár próbó kérdésnek is eleget kell tenni, így aztán sosincsnek egyedül, mindig van négy-öt ügyfél a szobában. Sőt az is gyakran előfordul, hogy a porta küld fel egy-egy külföldi turistát az utcáról, hogy vegyék már gondjaikba őket, mert a kapunál senki nem érti, mit akarnak. Eközben bonyolítja a munkavállalásokat, olykor nemcsak az oktató, de az egész család kiutazását is, a külföldi termelési gyakorlatokat, meghívásokat és az égyéb nemzetközi kap-

Hét nyelven...

csolatokkal összefüggő ügyeket.

Itt még nyáron sincs uborkaszegzon, sőt az a tapasztalat, hogy a munkájuk egyre nő, míg az osztály létszáma fogyóban van. Eredetileg négyen volnának, de Turi Jánost most hívták be katonának, Vadász Eszter pedig két és fél éves gyes után, majd csak ezután fog munkába állni. Az a szerencse, hogy jó az összhang a kollégák között, és ha netán valaki „elmerészkedik” szabadságra, vagy egy nap nem tud bejönni, akkor sincs fennakadás, átvállalják egymás munkáját.

Napi kilenc órát dolgoznak, de ha vendég érkezik, a hét végén vagy ünnepnap is ki-

ugranak a repterre, hogy méltó fogadtatásban részesüljön az érkező.

Hét nyelven beszélnek, gépelnek is, pedig ez nem tartozik a munkakörükhöz, meghívót írnak, fordítanak, tolmácsolnak. Utóbb a minisztérium is egyre több munkát hárít rájuk. Többletmunkát okoz, hogy az új útlevelelre-delet értelmében ki kell cserélni az útleveleket is. Próbálkoztak könnyíteni a terheken, nyelvet tudó diákok bevonásával, de a napi nyolcvan forintos tolmácsdíj nem vonza a fiatalokat. Ennél többet pedig nem fizethetnek. A feszült munkatempó ellenére kitűnő a kapcsolatuk az okta-

tánc mennyivel inkább magával ragadta a társaságot, mint a sokszor önmotogató, de mindenképpen egocentrikus diszkó. Persze ez utóbbi hódoló sem panaszokdhattak: a másfél óras skót ugra-bugra után hajnalig tartó dízsiben lehetett részük az arra vágyóknak. A Közgáz csapata egy láda sör jutalom fejében kihívta az ELTE és az Ybl Miklós főiskola csapatát kispályás villámtornára, amelyet az ELTE csapata nyert el. A közgázosok a megítélt 2. helyezést érték el. Közben a Fejes Sándor és csapata által vezetett „Szalóvaj” várta a szomjazó vendégeket, akik ha nem is hihetetlen, de legalábbis jelentős mennyiségű üdítőt, folyékony kenyeret és egyéb kellemes nedűket fogyasztottak. Akik időben felébredtek a hajnalig tartó bullizás után, azok még elérték a pesti vonatot, a lustábbak csak délfelé hagyták ott a tábor, remélhetőleg kellemes élményekkel, a további aktív részvétel igényével.

Az utolsó mondat nem protokollhely, ezért hagytam ide Horváth Laci nevét, aki mint a KISZ-bizottság szervező titkára — az elhelyezkedés apróbb zökkenőitől eltérve (ki is számított ekkora részvétele?) — kitűnő körülményeket teremtett egy tartalmas tábor lebonyolításához.

Nyolc szűk napon

Tág tér a TEK-nek

Az idén Tatán volt a már hagyományosnak számító nyári TEK-tábor, amely augusztus 28-tól szeptember 4-ig tartott. A jelentkező hallgatók — nemcsak TEK-tagok — hat kör munkájában vettek részt. Tökeköri, filozófiatörténet, konfliktuselmélet, monarchia-történet, „Gervai” (gazdasági reform) kör és a marxi dialektika kérdései.

A már előzetesen megadott irodalom segítségével délelőttől felkészülés folyt a kö-rökre. Sajnos a nagy tatai KISZ-tábor nyüzsgésében kisé elveszett a kollégiumi tábor, nehezítve ezzel az elmélyültebb munkát. Talán szerencsésebb lett volna egy kicsit kisebb és csendesebb helyen rendezni a tábor, de a

délutáni körök — a fák alatt — azért jól sikerültek. Érdekes viták, beszélgetések alakultak ki, és ezek a körök után is folytatódott sokszor. Az egy-kéj irodalom kevésnek bizonyult a témák alaposabb feldolgozására, így sok kérdés lezáratlan maradt. Legalább két hétre lett volna szükség — mint eddig is volt, hiszen mindig két hétig tartott —, de ezt a kollégium pénzügyi helyzete nem tette lehetővé, mert idén sokkal kevesebb támogatást kaptunk az egyetem-től.

A kikapcsolódást sportolási lehetőségek (foci, kosárlabda, tenisz stb.), valamint a tó közelsége és a jó időjárás biztosították. No meg esténként a filmvetítések: Help, Hidegvérrel, Fal és a francia avantgarde-filmek, amelyek után beszélgetés is folyt a meghívott előadókkal. Immár hagyományosan a tábor tagjai egyik délelőtt találkoztak a helyi megyei pártvezetés képviselőjével. A fórum során a megye problémái kerültek elsősorban felszínre, például a környezetvédelem, a tatal tó erős szenny-zettségére is.

Persze nem maradhattak el a bulik sem, és már a táborban megindult a TEK ideai programjainak összeállítása, az induló körök szervezése. Az utolsó este megtartott kollégiumi gyűlésen eldőlt, hogy a TEK-en is lesz seniortanács. A szervezeti kérdések megbeszélése után oldott hangulatú beszélgetéssel fejeződött be a tábor.

— Micu —

Orbán Gyula:

A fal felé

egymásba gyűrődő hétköznapi
rúncok közül felbukkanva,
makacsan, csak értem szólnak
a némaság gyermekei
s kétségbeesve kapkodnak
körülöttem levegő után.
nehéz így lépni, az öntudat
mindig hátam mögül figyel
s két kezem összekötve vezet
az Álomok Siralomházába,
ahol ujjal mutogatnak rám
s szörnyülködnek a hitetlenek,
némán befordulok a fal felé,
szememet a gyenge fény is bántja,
mi néha szűrődik be a rácson
és hajnalig, még utoljára,
hallgatom a madarak énekét.

Narkománia

arcom nem fürdik napsugárban
riasztó, fáradt napok után,
vidám színek részeg mezején,
ha a napok elviselhetetlen
súlya alatt térdre rogyok,
fölém magasodnak a házak
s az utcák rácsot vonnak körém.
ügyetlen, félszeg szerelmemre
a város hideg csókkal felel
s gyilkos közönnyel néznek le rám
a bordóeredőnyű házfalak
de befecskendezek magamnak,
mint egy kábítószeres mégis,
minden reggel, reszkető kézzel,
városomból egy új adagot.

B. Kiss Tamás:

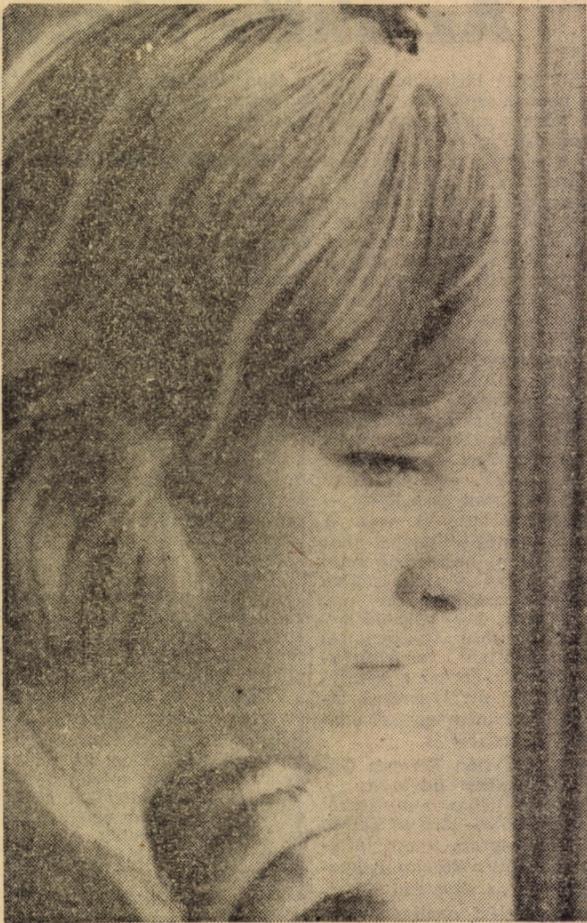
Tél

K időlték társaid. Bedőlték. Kiögyelegtek.
A tiéd-a-lek-vár összedől. Rajtad se múlik,
T udod, de meg sem állt. — Külön-külön remegtek
O thontalan. A nagyobb-a-füstje-tíz kihúnyt.
N em tudni: kint? bent? ki inkább hontalan? Vesztek
A nyugtalan jövő: elvesztetek. Eltölt a múlt.
E lfogy. Megvesztegettek. Eldőlt keresztetek,
N em-titkoltan-került keresztetek. Lesúnyt,
I talba-bátor-lázadó fejek. Rozsdalepte
K ardjukba dőlt keresztetek. Ez saját torod. —
O hullt karodba könnyűn, álmodón egy őszi este,
N apfényt őrzön, lehunyt szemekkel. — Felnyitod,
E lért; felérted; arcát szemédnek megkereste,
K ifényesült tükrödben fénylőködött. — Kócolod.

Szentendrei anziks

Kedves Barátom, útban hazafelé trok neked, ma Szentendrére jártam, a régi városrészen csatangoltam egész nap, az idő gyönyörű, a lányok csodaszépek, tarka ruhákban, kibontott, lobogó hajjal, és Szentendre gyönyörű, patinás, öreg házakat képzelj, szűk utcákkal, az utcák lerakva elnyúlhatetlen macskakövekkel, dímbes-dombos utcákat képzelj, fele-le, fele-le, a tíz házból álló sor első és utolsó épülete között akár tíz méter szintkülönbség is lehet, és tele a városrész templomokkal, a legcsodálatosabb nekem a Blagovesztenszka (Angyal üdvözlés) görögkeleti szerb templom volt, 1752-ben épült barokk stílusban, tömjénszag, faragott, furcsa, vonalú padok, egy sorban, körben a fal mentén, az idő piszkoszöld patinát vont támlájukra, és csodálatos freskók, arany háttérű ikonok, és a lényeg, magnórol 6-szláv, krisztálytisztán zengő, mely férjkoros énekel, betölti hangjával a teret, tudod, olyanfajta ének ez, amilyen az ikonokról jut észre az embernek, el is üldögéltem vagy fél órát a csodálatos atmoszférában, és kinn sütött a nap, ragyogtak a házak, a sárga, a rózsaszín, a barna, a piros, a sűrű-fehér, a vörös házak, homlokzatukon régies feliratok, mives veretű cégérek, és persze ott a Kovács Margit-gyűjtemény, négyszintes, hatalmas-üvegablakos épületkomplexum. Telis-tele kerámiával mindegyik egy-egy külön esoda, a jellegzetesen Kovács Margit-i sárga kerámiák, beszélnek szinte, a Kuglóf Madonna, az egy csoportba állított három szobor, a Születés, a Házasság és a Halál, s ahol égre tekint a már címében is feszült harmóniát sugárzó Esőleső, ahol ősi rítusokat ropják az üles combú Táncoló nimfák, ahol az Angyalok munka után megpihennek, és ott a Gyász égre törő üvöltése, s a Jaj comb közé ejtett kezű-homlokú révetegbe süppedése, s méterekkel arrébb a Kenyérseggő meleg nyugalma, a Vörös Rébék balladái zsongása, az Anya gyermekfiókkal szeretetteljes mellodanypúj-tása, majd fenn, a hajdanvolt szobabelső, benne a Margit-szigetről elkért villámsújtotta kedvenc japán akác göcsörtös íveivel, s végül a kijáratnál az utolsó kerámiák egyike, a Tánc halált legyőző könnyed lebegése, és ki az utcára, át a Templomtéri Sokadalom vidám zsidóvárán, a Czöbel-múzeum sárga-kékesszürke épületéig, a képeken eleinte sötét, később egyre világosodó színek, megannyi fényfoltokból összeszerült dómhangulat, aztán a Templom téren két rajzoló művész, ceruzáikkal méregetik az arányokat a bástyákon ülve, festői innen a kilátás a Dunára, a háztetőkön ülő templom-tornyokra, és a háztetőkre, igen a háztetők csodálatosak, vörösrűk ezer árnyalatban szikráznak a napsütésben, egymásba tolnak, tetővonaluk váltakozása Barcsay-ritmust idéz, aztán lépcsőn le, utcán be, ott a Kmetty-múzeum, a szinte kitapintható grafikákkal, s a furcsa, kék színű festményekkel, s a pincében a tanítványok készítette karikatúramaszkkal, a szikár szobor is belátszik a folyosózáró üvegablakon, és a nap

„Hova tűnt a sok virág?”

Sass Ákos felvétele

Diákújságírók tábora

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége egyetemi lapok tagozata ezen a nyáron első ízben rendezett újságíró tábort az egyetemi lapok diákmunkatársai számára. Egy héti Győrben, a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola kollégiumában zajlott a táborélet. Előadások és gyakorlati foglalkozások váltották egymást a tördelőszerkesztéstől a rádiós újságírásig, megismerkedtünk a főiskola lapjával, a Jövő Üzemzműkövel, meglátogattuk a Kisalföld szerkesztőségét is, Táború, városnézés, pannohalmi kirándulás is szerepelt a programban. A diákújságírók bemutatták lapjaikat, megbeszélések egymás cikkeit, megvitatták az egyetemi sajtó- és egyéb viszonyait. A táborban rádióklub is készült, és tábori lapszerkesztés is folyt. Az alábbiakban a Győrben készült írásokból válogattunk kettőt.

még mindig süt, és jólesik egy narancslé a Nosztalgia Kávéházban, tele külföldiekkel, mosolyognak, aztán tovább, utcákon bolyongva a Péter-Pál templom robosztus faláig, majd vissza, el a Rab-Ráby vendéglő kerthelyisége előtt, el a Városi Tanács hatalmas, félköríves, sárga homlokzata előtt, közben már kora délután lett, enni is kéne, vár a Régimódi Kisvendéglő, aztán egy fagy, csoki, vanília, puncs, citrom a Fagy Lolában, és aztán le egy hűvös pincébe, a Vajda Lajos Stúdióba, ahol Gubis Mihály modern képei vannak kiállítva, a Nyomvonalak keresztjei-szállkái, a Vonal struktúrája fekete-fehérben, fekete-szürkében, marad pénz egy-két képeslap-poszterre is, aztán fel a napra, az utcán furcsa, monoton zene hallatszik, az Ex-Bizottság gyakorol teljes hévvel egy svéd rendszámú kisautóval, van is bűmlőjük elég, a szomszédos Szentendrei Műhely Galériában mindjárt meg is vásárolhatók többek között ef Zambó István képei is, az oldalteremben kis kiállítás Bartl József festőművész képeiből, keresztet, vonalak, négyszögek, nyílak, körök, szívek furcsa struktúrái ezek a képek, s ha már szentendrei művészeknél tartunk, mindjárt be is mehetünk Molnár Edű fotóművész kiállítására, a Szentendrei talákozások-ra, ahol többek között látható a képeken Czöbel Béla, Modok Mária, Barcsay Jenő, Anna Margit, Bálint Endre, Szántó Piroka, és láthatjuk „...Kondor Bélát, amint fiatalon búsul a maga alkotta óriás angyal tövében” (Nagy László), és ott látható a jellegzetesen elnyúlt arcú, törékeny termetű Mihály Pál festőművész is, arcát-alakját könnyű megjegyezni, s egyből szembe is tűnik, kilépve a múzeumból, amint a tülös oldalon közeleg, képen ugyancsak látható feleségével, töpörödött, hajlott hátú, de szemé még csillog, most is figyel, s bíráló megjegyzéseket tesznek a Szentendrei Teatrumban, tér közepén felállított, közönségszalagot díszletre, és még mindig van múzeum százméteres körzetben belül, irány a Barcsay-gyűjtemény fehér falú épülete, s benne a sok kép, a realista kezdetektől, egészen a végső letisztulásig. A Fekete-fehér-ig, még mindig süt a nap, még mindig tűndőkölnek a házak, tán a Duna sem olyan piszkos most, mint máskor, mindenesetre jól jön egy kis üldögélés a vakítóképek homlokzatú Kékdua Kávéház teraszán, s aztán fel egy keskeny utcán, majd le a Ferenczy Károly köz másfél méteres síkatorán, melynek harminckét lépcsője egyenesen a Ferenczy Károly múzeum bejáratához vezet, hatalmas gyűjtemény, Ferenczy Károly festményeivel, Béni szobraival, plasztikáival, rajzaival. Valér csendéleteivel, Noémi tündéri gobelinjeivel, s ahol a múzeum hátsó kapujára akasztva árulja gicces subáit, szótéseit egy öregasszony, aki kapkodva összapokol, látva, hogy közeleg egy rendőr, majd újra ki is csomagol megint, hangosan kintálja portékáját, közben eligazítja a turistákat a múzeum bejárata felé, s egy érdeklődő vevőnek fehér krétával írja fel az árat a szerb templom falára, egy-két jó foto készül még házakról, utcákról, tetőkről, tornyokról, üldögélés a Duna-parton, fagy, aztán a Barcsay-gyűjtemény udvarán a jazzkoncert hangjai a közelgő alkonyatban színes foltokká oldják ennek a napnak a keveredő-kavargó élményáradatát, összemósodnak Czöbel színei a háztetők kontúrjaival, Barcsay szim-rítmusának sávjai a templomharangok ütemes zenéjével, s lassan... betelt a képestap, ne haragudj, üdvözlök szeretettel Szentendrére.

Ervin

Pintér Lajos új verseskötönyéről

A kiegyezések csatatere fölött

Ha lehet, még markánsabban rajzolódna ki Pintér Lajos költészetének koordinátái új kötetében (Didergő ünnep, Szépirodalmi, 1984.), mint az első két, szintén nagy figyelemmel fogadott könyvből kiolvadni tudtuk. Verseiben is mestereiül idézi Nagy Lászlót, Kormos Istvánt, Szilágyi Domokost. Az övékéhez rokon aggodalom a nemzet sorsa felett Pintérnél szelíd, csendes szépségbe öltözik. Titka ennek, hogy nem csupán elvont nemzetet félt, hanem szép fiat: „Lajos, András, két szép fiam, / hová vezetitek vak apátokat? / Körben az átvágott torkú ünnep, március. / Játszani, játszani, játszani, jól van. / Egy csepp jövőért, ami bizonyosság, / odaadnám a kőszobrot, a múltat.” Két fia mellett azonban a nemrégii fiutársakat is félti, hamis kiegyezéstől, mely fölöslegessé kárhoztatja az újító, jobbító energiákat: „Micsoda omlás partfalán áll, / állít egy új kérdés: s a tabujuk, a nemzedék” — kiált. „Fölösleges az ember” — észleli. Ezért „haldios hóhullás a költő nem kisebb megalkuvást tekint, mint hogy „születésünk esemény volt még, / terv és cél, / ime, a békeidők új és új nemzedéke. / S csak növekedésünk tervszerűtlen / és kiszámíthatatlan, mint a földrengés. / Kutatóintézetet alapítottál, / hogy feltaláld /

a fejlődésében megállított embert, / aki öregedjen, de ne nővekedjen. / ... / Nehogy felnőjön melléd vagy föléd”. Ellenföltudatra igyekszik inteni a fölöslegesség új, korhadó nemzedékét, óvja attól, „ki szemével nem néz, hanem les, / hatalma megcsúszó ormain ül”, s kezét dörzsölve nyugtázná: „jól van, nem nyúszít, csak nyúszóg a nép, / de nincs jól, hisz meg-megáll; / rosszabbak, mint a hangyák, / gondolkodnak, mert megállván eltűnődnek, / rosszabbak, mint az igavonó állatok, / nemcsak terhüket, hordják titkukat is, / hordják csak: rogyjanak össze alatta / le kell dönteni az embert”. Ebben a nehezen megélhető világban nehezen fogalmazza meg nehezen megvalósítható alkotói titkát: „Azt irtam mindig, amit kell, s nem, amit lehet. / S ha amit kell, azt nem lehet, hát kísértettem / a szép lehetetlent. / Csapdát állít egy új kérdés: s a tabuk? / Tabuk nincsenek? / De vannak, felelem, de mélyebb, / inkább vannak / s hatalmasabbak: a metaforák!” Ezzel az éthosszal mondja ki, mondatja ki tüzzel: „Meggzálottan / ha szállni tudsz, költő, emeld a / meggzálott hazáid is. Ha zuhanok is, emelem”. Sok gyengédség, szeretet, szépség mellett, ami Pintér Lajos új könyvét mégiscsak szilárdan összetartja: e köke-ménes erkölcsi parancs.

B. Kiss Tamás

Derült égből glossza

Derült az ég, így a Nap ibolyán inneni s túli sugarai egyaránt és szinte akadálytalanul juthatnak a Sétáló utcára, ahol sétálok, mert a Sétáló utcán ez így szokás; ne kérdezzétek, melyik városban, hiszen úgysem áru-lom el, kitalálni sem tudjátok, mert manapság minden város, amelyik egy kicsit is ad magára, rendelkezik Sétáló utcával, nos, mondom, sétálok a Sétáló utcán, szétrebennem előttem a békegalambok, úgyzóval az egész hangulat olyan európai, és — minő publicisztikai fordulat! — jönnek velem szembe a Nők.

A Nők — most vizsgálódásainkat redukáljuk az ivar-élettség és a klimax közti életkorúakra — ruhával rendelkeznek, sőt ruhával bírnak. Ezek a ruhák csinosak, szépek, jó szabásúak, különböző színűek, és — egytől egyig átlátszóak. Lett legyeknek nadrágok, blúzok, könnyű szoknyák/szoknyácskák, avagy az előbbieknél lineáris kombináció.

Ezeknek a csinos, szép, jó szabású stb. ruháknak alatta szintén ruhák vannak, feszül-

nek, helyezkednek, illetőleg kerülnek el, ám ezek immár a ruháknak egészen más, de egymással baráti, jószomszédi viszonyban álló családját képezik.

És én ezt — a Sétáló utcán már évek óta rendszeresen sétálva — mind látom. Látom a fehér, a rózsaszín, a sárga és egyes egyedi esetekben piros vagy püspökklia háromszögbugyit, valamint a nem létező melltartókat úgyiszintén.

És én kezdem unni, hogy az általam egyébiránt rendkívül nagyrabecsült Nőknek szinte mindegyike teljesen érdemtelenül avat be néhány négyzetcentiméterre rugó alsóruházatának rejtelmeibe, és unom azt is, hogy ezen pregnantis szövegdarabok mind egyformák.

Hölgyeim! Nem volna lehetséges alkotó módon összeülni és radikális változásokat eszközölni? Hiszen a trapéz-tól a deltoidig, a téglalaptól a konkáv hatszögig annyi, de annyi síkidom van!

Unom a háromszögbugyitokat, lányok. —di—ván (Szegedi Egyetem)

Csillogó homály

Te vagy a fény az éjszakában... — jut eszembe a slágerszöveg, miközben nézem és hallgatom a Jereván bár énekesnőjét.

— Te vagy a fény az éjszakában? — Nem.

A homály készségesen és szűkszavúan válaszolgat kérdéseimre. Ujjait összefonja, térdén pihenteti és nem mosolyog. A színpadon sem.

— Budán lakom, „B” kategóriám van, bejártam már az ország összes nagyobb városát, de ez nem azt jelenti, hogy ismerem is azokat. Munkám folytán nappal alszom.

Énekel, táncol, furcsa angolssággal adja elő a soros slágereket. A bárban félhomály, füst és alkoholszag. Összeüvöltő párok amott hangos társaság, egy részeg feldönti székét, bömbölnek a hangfalak, s az utolsó strófa végeztével gyéren tapsolnak.

— Amikor elkezdtem énekelni, tele voltam várakozással. A pálya varázsa megszedített. Most már szabadulni szeretnék. Egy esteért készíthat fizetnek, ez havi ötezer. Ebből élek, veszem a kottákat, fizetem az énekkórárt, utazok haza. Kevés. Nem nyugdíjas állás.

Szeme szolidan festett és fáradt. Harmincéves lehet, de a színpadon tizenhatnak látszik. Miniszoknyáján megpihen egy-egy botorkáló férfi-vendég szeme, amint éppen a W. C. felé igyekeznek.

— Ideje lenne, hogy férjhez menjek, de ilyen élet mellett ezt nem lehet. Egy-egy városban csak néhány hónapot töltök, és az éjszakában ismerkedni sem lehet. Nem szabad! Zenészekkel, szakmabeliekkel pedig végképp nem.

Készülődik, mert újra 6 következik. A vendégsereg nem unatkozhat, a munkaidő négyig tart.

— Szeptemberben már el akartam menni, de könyörögték, mert nincs helyettem más. Most úgy néz ki, hogy decemberig maradok. Vagy tovább... Persze a lényeg: el innen, minél hamarabb. Ez nem távlat. Valami iródi munkát fogok keresni magamnak, vagy akármit.

Feláll, elköszön, dolgozni indul, hogy újra tizenhat évesnek tűnhessen. Eltűnik a bár az éjszaka, a névtelenség homályában.

Porosin Zsolt (Egyetemi Élet — Debrecen)

150 igénylőt elutasítottak

A napokban került nyilvánosságra, hogy 150 diákot elutasítottak azok közül, akik kollégiumot igényeltek. Az elmúlt évhez képest 25-tel növekedett a kollégisták száma idén, mégis a közhangulatot figyelve, mintha érzékenyebben reagáltak volna az elutasításra. Mi lehet az oka ennek? — fordultunk Hőgye Mihály kollégiumi igazgatóhoz kérdésünkkel.

A kérvények alapján úgy látjuk, hogy ma már az egy főre jutó 3500 forintos jövedelem sem indokolja eléggé a kollégiumi felvételt elutasítását. Az árviszonyok alakulását, a családok helyzetét tulajdonképpen jobban figyelembe kellene venni, ha az egyetemi kollégiumi férőhelyt ezt lehetővé tenné.

Hogyan történt az igények alapján a rangsorolás?

Idén először számítógép segítségével készítették el a rangsorolást a KISZ-bizottság segítségével. Ez jelentette az alapot a kollégiumi felvétellel. Elhatároztuk, hogy jövőre is alkalmazzuk a számítástechnikát, mert elég objektív, biztosan alapozhatunk rá. Természetesen a különösen indokolt eseteket a gépi rangsorolás ellenére is figyelembe vesszük és igyekszünk megoldani.

Nagy gondunk a külföldi hallgatók növekvő létszáma. Az új tanévben körülbelül 200 külföldi hallgató nyert elhelyezést kollégiumainkban.

Tudomásunk van arról, hogy a vári kollégium, ahol jelentős számú közgazdász is lakik, a félév végével meg fog szűnni. Márpedig ezzel még magasabbra emelkedik a kollégiumból kiszoruló diákok száma.

A minisztérium erről a körülményről valóban körlevélben tájékoztatott bennün-

ket, hogy ha netán a felsőbb szervek úgy döntenek, hogy a vári kollégium épületének más funkciót szánnak, akkor az érintetteket a körülmény ne érje váratlanul. De az egyre nehezebbé váló helyzetben, amikor feltétlenül megoldást kell keresni a kollégiumi férőhely bővítésére, amikor új kollégium építésére nincs lehetőség, úgy gondoljuk nem fordulhat elő, hogy a félév befejezésével 300-400 emberrel megvonjuk a kollégiumot. Ezért úgy hisszük, hogy a vári kollégiumot a tanév végéig tartani tudjuk. Reméljük a felsőbb szervek is így gondolják és engedni fognak az elhatározásukból.

Milyen biztatást tud mondani azoknak, akiket most elutasítottak?

Novemberben és a félévkor a külföldi ötdéves hallgatóink tanulmányainak befejezésével nyílik alkalom felvételre. A sorrend betartásával osztjuk ki ezeket a helyeket majd az elutasítottak között. De a téma állandóan napirenden van, és bármilyen módon megüresedik egy férőhely, összeül a bizottság és az ismert adatok alapján azonnal dönt.

Kilátásaink e téren nem sok reményre jogosítanak. Mennyire tájékozottak az ügyben felsőbb szerveink?

Ezeket a problémákat ismerik. Júliusban fogadtuk a Ráday-kollégiumban a Budapesti Kollégiumok Területi Munkaközösségét, az Országos Felsőfokú Kollégiumi Bizottságot egy tárgyalásra. Reméljük, ilyen szinten is kezdeményezve tudunk majd segíteni a helyzeten, hiszen nem vagyunk egyedül ezzel a gondal, szinte az összes egyetem érintett a kérdésben.

H. E.

„Te miért jöttél a közgazdászra?”

Az első találkozásunk az újdonsült golyákkal a tatabányai táborban volt. Meg kell valljam, sok „szárnyaszegett” akadt közöttük. Azonban a tábor vezetőse minden megtett annak érdekében, hogy beilleszkedjenek. Hogy valójában milyenek is elsőseink, ezt mondják el inkább ők. Akadtak, akik nagyon magabiztosak, mindent tudók, azonban voltak határozatlanok, anyátlanok is.

Először három lányt kérdeztem meg, akik a budapesti Radnóti Gimnáziumból jöttek.

Miért jöttél erre az egyetemre, Anna?

Szeretem a matekot, jó történetem volt, sokat olvasgatok, és többnyire gazdasági jellegű cikkeket.

Volt-e valami más elkövetkező éven, és azt, hogy mi vár rád?

Először biológus akartam lenni. Azonban, mikor Martonvásáron elvittek a kutatóintézetbe, rádöbbentem arra, hogy ez a pálya nem érdekelt.

Melyik felvételi tárgyat érezted könnyebbnek?

A matek könnyebb volt, zsinórban ment. Egy magas, jóképű tanárnál felvételiztem, aki igyekezett a segítségemre lenni. A történelmet érezték igazán a felvételinek.

Mit tudsz valójában egyetemünkről?

Sokan meséltek mindenfelől. Többen felhívták a figyelmemet az AIESEC-re.

Tudod-e azt, hogy milyen tantárgyakat tanulsz az elkövetkező éven, és azt, hogy mi vár rád?

Ismerek a tantárgyakat, bementem az egyetemre megnézni, mert érdekelt. Azt, hogy mi lesz velem, még nem tudom, de remélem, hogy meg tudom állni a helyem.

És te, Kati, miért választottad ezt az egyetemet?

A matekot nem szeretem annyira, a történelmet viszont igen. Már elsőben matek-történelmet fakultációra jelentkeztem, mert mindenképpen a közgazdászra akartam menni. Fogalmam sem volt arról, hogy milyen, mit fogunk csinálni. Egyszerűen automatikusan jött, úgy érzem, a külkereskedelmi pályát nekem találták ki.

Gurmai Zita

Nemzetközis tábor

A nemzetközi tanszék vezetője még a tanév megkezdése előtt találkozott az új nemzetközi szakosokkal. A szeptember 3-5. között Szolnokon megrendezett ismerkedési táborát a szak felsőévesei szervezték

Dr. Kreskai Ferenc, a nemzetközi tanszék vezetője fióki körében

Amint az ábra mutatja, Lukács Zsuzsanna külleme is exportképes

Lippai-Nagy Ivont már beültették a hintába

Ballai Attila ezzel a lábbal akarja végigtalálni a világot
Fotó: Nagy Gábor

Megjelent a KÖZGAZDÁSZ!

Kétfelhőre nyolc oldal, Hírlapkiadó Vállalat, két függetlenített újságíró, egy gyakornok, plusz főszerkesztő, plusz sok-sok diákújságíró stb. ...

Amúgy arról írunk, amihez kedvünk van, vagy ami eszünkbe jut, vagy valahol felülrik bennünk, vagy valami véletlen felhívja rá a figyelmünket, vagy valaki tapintatosan céloz rá, vagy úgy gondolja, hogy esetleg célszerű lenne nekünk megírunk, vagy üzen valakivel, hogy legkésőbb holnap fél kettőig adjuk le, vagy tollbamondja két előadás között, vagy stenciljezve megküldi, vagy ...

Terjeszd, szerkeszd, írd, olvasd, beszéld (kész főnyeremény!) te is a Közgazdászt!!

ZSE

Hunyd le a szemed...

A szobatársai már hallottak róla, s — mint mondja — meglehetősen természetesen fogadták. Talán csak anynyi rendkívüli volt az első közös estén, hogy Rózemberczki Zoltán csupán hallgatta a többiek katonasztorijait, jókat nevetgélte, de hozzácsólni nem tudott. A maga történetét pedig nem mondta el ...

Neki egy foci pályája az utolsó KÉP, amit magában őriz. Egy foci pályája, ahol tíz évvel ezelőtt játék közben egy óra leforgása alatt megvakult. Akkor még bíztott abban, hogy egy-két hónap alatt meggyógyul. Legutóbb három éve vizsgáta meg egy specialista, és azt mondta, hét-nyolc éves korában segítene volna az operáció. Csak hogy öt nagymamája falun nevelte, ahol nem volt mód alaposabb vizsgálatokra, és betegsége csak a legutolsó szakaszban vált bizonyossá. A retinahártya leválása miatt bekövetkező vaktságot operációval öt-tíz évig is késleltetni lehet, ám az ő esetében már az első műtét sem sikerült ...

Talán hülyén hangzik, de nekem jobb, hogy kiskoromban vakultam meg. Könnyebben alkalmazkodtam a helyzethez és nem csináltam belőle problémát. Ismerek valakit, Londonban huszonegyszer operálták meg, rengeteg pénzbe került, és egy évig látott utána még. En nem álítom magam illyesmivel ... Különbösen se úgy van ez, ahogyan az emberek elképzelik, amikor behunyják a szemüket és minden elsötétül. A hangok, a zajok, a képeket és az emlékeket segítenek ...

A vakok általános iskolájába járt AZUTÁN. Négy év alatt megtanult harmonikázni, zenészeknek szült. Tizenöt perces darabokat már meg tudott jegyezni. Egy vak zongoraművész is tanította, tőle tudta meg, hogy a vak zenész évente egyetlen, két-három óras koncertre képes fölkelésülni. Rájött, hogy ez nem neki való. Osztálytársait többsége kefékötő vagy telefonközpontos lett.

Nagyon keveset keresnek, cserébe pedig a vakok számára legfontosabb dolgot, a kezük épségét adják. Ujjaiuk elegendő, nem tudják többé kitapogatni a Braille-írás betűit, elfelejtenek írni és olvasni, gyakorlatilag analfabétabékké válnak. Látszatmunkát végeznek, sajnálatból foglalkoztatják őket, fizetésükből megélni nem tudnak, izolálódni kénytelenek a társadalomtól, mert rászarolnak az intézetre ...

Tovább akart tanulni, kollégiumba költözött, gimnáziumba iratkozott. Előtte soha nem tanult még vak abban az intézményben. Először és utoljára 1957-ben készítettek Magyarországon néhány tananyagot, az új tananyagok átírása most folyik. Kezdetben magánra vette az órák anyagát, amiből otthon jegyzeteket készített, később maga jegyzetelt, a kötelező olvasmányokat társai felolvasták. Több mint száz magán-szalagon őriz tananyagokat, jegyzeteket egy beépített szekrény van tele. Szigorú sorrendben, címkékkel jelölve tárolja őket, végzetes veszteség lenne, összekeverednének.

Matematikai és történelmi felvételi előkészítőre járt. Különböző érzéke van a számok iránt, évszámok, telefonszámok könnyen vésődnek emlékezetébe, két-háromismeretlenes egyenletrendszereket képes fejben megoldani. Geometriai problémákat belső látása segítségével vázlat nélkül kezel, ehhez azonban abszolút pontos és hiánytalan adatokra van szüksége. Németül és oroszul tanult. Az érettségire való felkészülését családi problémák nehezítették. Négy tárgyból jóra, egyből jelesre érettségizett.

Tölem sokkal jobban számon kértek mindent a tanáraim, mint az osztálytársaimtól. Többnyire szóban feleltek, bizonyos tárgyakból szinte minden órán, másokból ritkábban, de például matematikából megírtam a dolgozatokat. Azt hiszem, nyugodt lehetek afelől, hogy reális érettségi bizonyítványt kaptam. Ismerem olyanokat, akik sajnos érdemtelenül, a helyzetükre való tekintettel kaptak jó bizonyítványokat. Aki vak létre többnyire akar tanulni, annak többszörös teljesítményt kell nyújtania. Így őket könnyen megérttem, de egyet nem értek velük ...

Részben kizárásos alapon választotta a közgazdász pályát. A felvételi vizsgán 119,5 pontot ért el. Ezen az egyetemen soha nem tanult még vak diák ...

Azért választottam a töredékintézményt, hogy az évfolyamtársaim között legyek. Először eljött velem valaki, de másodszor már egyedül mentem. Nagyon egyszerű ott tájékozódni, egy nyomtatott nagy G-hoz hasonló utat kell bejárni, kiépített a járda, csend van, jól hallható a se-

gítő zajok. Tizennégy éves korom óta egyedül járok a városban. A szokásosnál hosszabb botom van, ezzel minden gödört érzékelek. Először nagyon nehéz volt eljutnom az egyetemre, a hetes busz vonala volt a legközelebbi ismert útvonal, és az építkezés is zavart. Most már nincs ezzel problémám. A bejárat utakat megjegyeztem évekre, vagy tán örökre, egy idő után az egész város térkép összeáll majd ...

Eddigi szokásához híven a kollégiumban is fél hatkor kel, mert sajnálja az időt az alvásra. Ünnepeken is, mert akkor pótolja, amivel hétköznap elmaradt. Reggel és este tornászik, úszni Csillaghegyre jár, mert a hideg vizet szereti. Rendszeresen vásárol újságokat, a HVG-t, a Béke és Szocializmust leginkább. Barátai felolvassák a tartalomjegyzéket, s aztán felváltva választanak, melyik cikk következzen. Mindennap figyeli a híreket, nehogy elmulasszon valamit. A hallottakat hónapokig őrzi az emlékezte. A rádió műsorai közül a szociológiai, politikai témájúakat hallgatja, meg az Esti Magazint. A tévében a híradó, a Hét érdekli — de ha jó bűnügyi film van, azt is MEGNEZEM — mondja magától értetődően.

Általában mindent nagyon tudatosan tervezek. Két hétre előre meg tudom mondani, mikor mit csinállok. Nekem a tanulás igazi öröm, ezzel töltöm az egész napomat.

Nyáron barátókjével az NDK-ban jártak. Nem utolsósorban azért, hogy ő a németet gyakorolja. Az NDK-ban, az NSZK-ban és Ausztriában ugyanis nagyon sok könyv

jelenik meg vakok számára. Az NDK-ban vannak vak közgazdászok, és nagyon jó a közgazdasági szakirodalom is. Idei útja alkalmával ő is hosszú listányit rendelt belőlük. Jövedelme a havi 1790 forint vaksegély, egyelőre nem tudja meg, mennyi ösztöndíj, és szociális segély jön hozzá. Nyáranként telefonközpontban dolgozik; kezdetben az ötszáz forint is nagy pénz volt neki, kihasználta a gyámoltalanságát. Mostanában már négy-öt ezer forintot is megkeres egy nyáron. Összes vagyona egy harmonika, két magnó, egy magnós rádió, egy német-magyar szótár, néhány Ady-, Radnóti- és József Attila-kötet, meg egy függvény táblázat. Teljesen reménytelen, hogy valami nagyobb dolgot vegyen magának: egy számára használható, egyszerű számológépért hatvanszor-nyolcvanszor többet kéne fizetnie, mint a látóknak, több százezer forintba kerülne egy olyan szerkezet, aminek segítségével részben olvasni tudná a látóknak nyomtatott szöveget. „Jobban” jár, ha apró örömekre költ ...

Nem tudom, hányan kerülnek el, amiatt, hogy vak vagyok. En alapvetően barátkozó vagyok, de nem tolok szom. Általában odafordulok valakihez, ha segítségre szoruló, de észreveszem, ha terhére vagyok egy társaságnak. Azt szeretem, ha teljesen ösztönök velem és normálisan viselkednek. Ha valaki kíváncsi valamire velem kapcsolatban, kérdezze meg, ne csináljon belőle problémát, és viselkedjen természetesen. Ez persze azért is nehéz lehet, mert a kapcsolatokban az emberek sokszor felületések, ridegek. Rádásul sokan nem találko-

zta még vakokkal, ezért nem tudnak mit kezdeni velem. Sajnos nagyon gyakran születnek előítéletek, pedig a vakok között is mindenki más egyéniség. Tapasztaltam, hogy nagyon sokan azért segítenek teljesen fölösleges helyzetekben is, mert ezzel a „számlájukról” akarnak valamit törleszteni. Előfordult az is, hogy Csillaghegyen véletlenül lefröcsköltem valakit, mire rám rivallt, hogy Nem látsz a szemedtől? Mondtam erre, hogy Nem. Kiabálni kezdett, hogy ne szemtelenedjek. Ha kocsmá előtt visz az utam, gyakran utánam jönnek és tuszkolnának befelé, hogy — gyere haver, erre, már túlmentél rajta; ők abból általánosítanak, hogy valóban sok vak iszik. Igen kellemetlen, ha a buszon öreg nénikék át akarják adni a helyüket. Fogalmuk sincs róla, hogy az akusztika és a botom segítségével magam is megtalálom az üres helyet, ha meg nincs, remélek tudok állni is.

Az a legfontosabb, hogy az embert ne ragadjá el a harci indulat, ha kudarc éri. Ezen túl kell tenni magunkat. Magyarországon húszezer rosszullátó van, köztük három-négyezer a vak. Nem a világ fog hozzánk alkalmazkodni, hanem nekünk kell a világot elfogadni ...

Megtanult gépelni, hogy levelezhessem a látókkal. Előfordult már, hogy levélben letöltést kaptam; nézesse meg valakivel, ha levelet írt, legutóbb ugyanis nem volt szalag az írógépben és üres lapot adott postára ...

Braille-írógépet mindenhova magával viszi. Gumidarabot tesz a kisasztalra, rajzlapot fűz a gépbe, vezeti ujjamat a rúcskós pontok világában ...

M. G.

Mi történt nyáron a labda körül?

Augusztus 18—20. között női kosárcsapatunk 3 napos nemzetközi tornán vett részt. Ezzel a tornával avatták fel a SOTE új sporttelepét, melyben parkettás terem, műanyag borítású teniszpályák, bitumenes és salakos kispályák találhatók. A csapat eredményei:

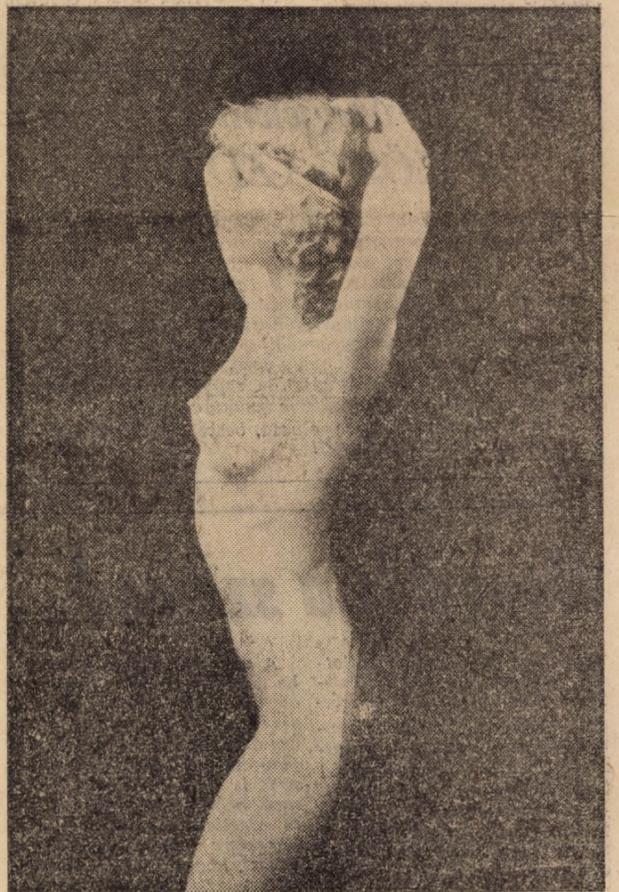
Szeptember 2—3-án a Duna Kupa nemzetközi női röplabdatornán:

Közgazd. Egy.—BEAC 61-87; —Akademik Katowice 69-63; —KUGS Leimene (NSZK-beli) 96-63; —Frankfurt A. M. 93-87. A csapat ezzel a III. helyen végzett. Gratulálunk! (Mekkora öröm lenne — az egyetem összes hallgatójának, és dolgozójának is — ha egyszer a Közgazd. is rendezhetne sporttelep-avató nemzetközi tornát!... Jó lenne, ha az egyetem vezetése tettekkel bizonyítaná, hogy nem kell még 36 évet várni egy sporttelepre!)

Fotó: Gyarmati István

NUDISTASTRANDON

Hatékonyaság (Önfejelem, óh!)
Fiú hason fekszik, lány a hátát, egyebet masszírozza.

Poén 1:
Máskor fiú: — Szerintem ezt a Pistát nagyon gazdaságtalanul használjuk ki. Ha most kerekelt szerelnék rá, és tartanánk a lábánál fogva, elvégezhetnénk vele a kora őszi mélyszántást!

Poén 2:
Pista, oldalt fordulva: — Én nem értek hozzá, de véleményem szerint ezzel most legfeljebb boronálni lehetne!

Bizarr
— Elnézést, Uram! Bekenné naptejtel a fenekemet??!

Büfében
— Tessék mondani, van még abból a (na)turistaszálamis szendvicsből?

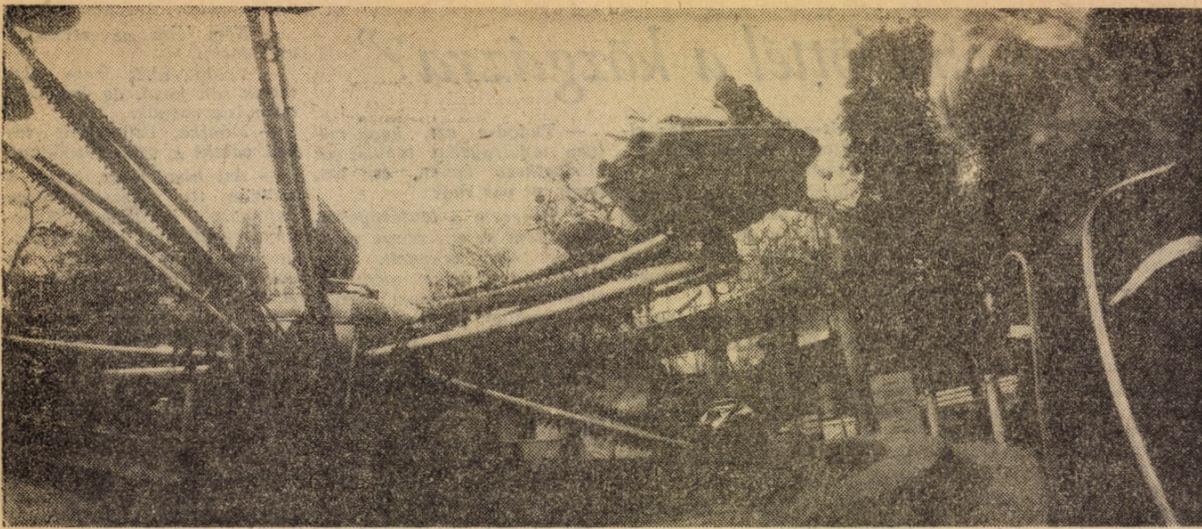
Rinort
— Maga meggyőződésből csatlakozott a naturistamozgalomhoz?

Undorító
— Fúj, de undorító az új fürdőruhád! Veszted le azonnal!

Hőmérséklet
Kérés a vízben álló fiúhoz: — Légy szíves, emelkedj ki egy kicsit, szeretném megnézni, milyen hideg a víz!

A bizonyíték!
— Teljesen csokoládébarna ez a Kati! De miért nem veti le a bikini-alsóját is?

Zsubori Ervin
— A tárgyi bizonyítékához kell neki! Tudod, tavaly egész

Kezdődik az idei ringlisplil

Fotó: Bandl Tamás

Jó, ha tudod

Egyetemünk rektora Csizmadia Ernő akadémikus, az agrár tanszék egyetemi tanára. A közgazdasági egyetem pártbizottságának titkára Selmeci Lajos docens, a belkereskedelmi tanszék vezetője, a szak szervezeti bizottság elnöke Szép Jenő professor, a Matematika és Számítástudományi Intézet igazgatója, a szakszervezeti bizottság titkára Szigeti Endre, az elméleti történet tanszék docense. A Közgazd. KISZ-bizottságának titkára Ferenc Gábor.

Oktatási rektorhelyettesünk Szuhay Miklós, a gazdaságtörténeti tanszék professzora, a

tudományos rektorhelyettes Bora Gyula, a gazdaságföldrajz tanszék professzora, rektorhelyettes még Dobrovits Iván, a pénzügyi tanszék docense.

Az általános kar dékánja Páli Lászlóné, a pénzügyi tanszék professzora, az ipari karé Csáki Csaba, az agrár tanszék professzora, a Kereskedelmi karé pedig Kollarik Amália, a gazdaságföldrajzi tanszék professzora. Az első évesek dékánhelyettese Szentpéteri Szabolcsné, a Matematikai és Számítástudományi Intézet docense.

Egyetemi köcsögdíj (felhívás)

Győrben újságíró-tábor volt a nyáron. A meghívott előadók közül először Salgó Rózsa, a Jövő Mérnöke főszerkesztője tartott tájékoztatót, melyben sok más egyéb között megemlítette egy műszakis hagyományt is, ami nagyon megnyerte a tetszésemet.

Az „Egyetemi Köcsögdíjról” van szó. Mint elmondta, ez a díj az évek során az egyik legértékesebb trófeává vált a tanárok szemében, aki megkapja, jelentős presztízsereséghez jut. Odaféltésére évente kerül sor, s a diákok szavazása alapján az általuk legjobbnak tartott előadó kapja.

Azonnal, eszembe jutott, hogy miért ne lehetne nálunk is ilyen Egyetemi Köcsögdíj (ha pedig volt már valami hasonló, akkor miért ne lehetne újra bevezetni)? Elvégre az is a közgazdászok egyik fontos feladata, hogy támogassák és átvegyék a jó kezdeményezéseket, ez pedig, legalábbis szerintem, annak hangzik.

A szavazási mechanizmus ki-

dolgozása talán nem jelentene különösebb gondot. Mondjuk minden félévi utolsó előadásán lehetne a szavazás, amelyen mindenki ott van (lineáris algebra, elméleti történet stb.), esetleg lehetne évfolyamonként „jegnépszerűbb” tanári választani, netán külön egy hölgyet és egy urat stb.

Fontos kérdés lenne egy tájékoztató, hangzatos elnevezés megalkotása is. Ha jól sikerülne megszervezni, talán a félévek során nálunk is bevett hagyománnyá válhatna a dolog, s talán egy kicsit ezzel is hatékonyabbá tudnánk tenni a hallgatói véleményezések rendszerét.

Kérem mindazokat, akik lehetőségek érzik magukat egy ilyen díj megalapításában, jelentkezzenek (talán legcélszerűbb lenne, ha e lap hasábjain), s tegyék meg javaslataikat, észrevételeiket az (idegen forrásból merített) ötlettel kapcsolatban!

Zsubori Ervin

Megjelent az Egyetemi Szemle

Legutóbb az Egyetemi Szemle dupla számmal jelent meg. A gazdag összeállítás rengeteg érdekes, figyelemre méltó cikket kínál az olvasó számára. Hogy csak néhányat említsünk: Falusiné dr. Szikra Katalin: A kistulajdonról, dr. Huszár Ernő: Fordulat az amerikai kereskedelmopolitikában?, Jan Winiacki: Alternatív inflációs modellek piac- és tervgazdaságokban, dr. Hirdög Éva: A lakás mint a környezet nagy távlatú kérdése, dr. Szalay Péter: A nemzetközi

kapcsolatok elméletének kutatásáról és oktatásáról, Nikodémus Antal: A közmű-olló probléma közgazdasági körvonalai, Fahmi Dzsahangir: Az NSZK-ban dolgozó török munkások szociális körülményei, dr. Vági Ferenc: A II. Spanyol—Magyar Agrárközgazdasági Kollokvium, Zsolnai László: „Mi lett volna, ha...?” a tudománytörténetben.

Az Egyetemi Szemle megvásárolható az MKKE központi épületében levő könyvesboltban. Jó olvasást kívánunk!

TUDOD-E?

Kedves Elsős, hogy egyetemünk főépületében a földszinten van egy hangulatos kis könyvesbolt is, mely a közgazdasági és a politikai szakirodalom szinte teljes választékával a rendelkezésünkre áll? Ezen kívül szépirodalmi, képzőművészeti kiadványok is

szép számmal vannak. Megragadva az alkalmat, szeretném felhívni a figyelmet három könyvre, mely az egész városban csak itt kapható:

Szigeti—Mihalik: Fejezetek a marxista—leninista pg történetéből

Berend T. Iván: A szocialista gazdaság fejlődése Magyarországon 1945—1975

Mátyás Antal: A polgári politikai gazdaságtan napjainkban

Deltatour Hostel

„Sikerés vállalkozás volt”

„Sikerés vállalkozás volt” állapították meg a pénzügyi zárás alkalmával a Deltatour Hostel üzemeltetői. És a siker egyetemünk számára sem közömbös, márcsak azért sem, mert a fix bérleti díj mellett egyébként is részesevünk az Economix kasszövetkezet éves bevételéből. A Kinizsi kollégiumot ugyanis a nyáron a kasszövetkezet vette bérbe, és mint ifjúsági szállót üzemeltette, július 11-étől.

Az üzletet a kasszövetkezet egyik szakcsoportjának négy tagja bonyolította, akiket egyébként is közvetlen kapcsolat köt az egyetemhez, mint tanárt, diákok, vagy végzős hallgatót. Vezetőjük Koncz Péter volt, a szociológiai tanszék munkatársa.

Nem minden beavatósság nélkül kezdte a munkához, közülük ugyanis volt olyan, aki komoly tapasztalatot szerzett korábban az Expressnél, ahol nyaranta diákként állt alkalmazásban.

Rohammunkában szőrőlapokat készítették egy grafikussal, amelynek egyik oldalán Budapest térképe és a Del-

tatour-hoz vezető út állt, a másik oldalán a hostel szolgáltatásai voltak feltüntetve. Ezeket a tényrnyi kis lapocskákat osztogatták szét a nemzetközi gyorsan érkezett külföldiek között a Dél és a Keleti pályaudvaron. Egy ember naponta négyszer ment ki a nemzetközi vonatok elé ebből a célból, ami meg is tette a hatását.

A recepció alig győzte a munkát; bejelentés, számlarendezés, szobakulcskiadás, képeslap-árusítás, üdítőital-szolgáltatás és nem utolsósorban pénzbeváltás. Szerződést kötöttek az IBUSZ-szal, a hivatalos pénzbeváltásra, amelyvel ugyancsak megszaporo-dott a négy ember munkája, de ez a vendég számára rendkívül előnyös volt. Közben egy vendégnek szerezni kellett kerérsni, egy másikhoz orvost hívni, a csomagmegőrzésről is gondoskodni kellett, ha netán a vendég egy hétre elutazott. Egyszóval a 10 órás recepció szolgálat után alaposan kifáradt a szolgáltató. Mindebből azonban a vendégnek semmit nem volt szabad észreven-

ni. A négy szállodás mindig barátságosan és készséggel adott információt, mikor, milyen nyelven kellett. Angolul, oroszul, németül, franciául és spanyolul folyt az útbaigazítás, vagy netán az éjszakába nyúló propaganda csevegés arról, hogy milyen is valójában Magyarország. Mert a legtöbb nyugati turistának egészen más elképzelése volt rólunk, mint amilyennel szemben találta magát.

Persze kellett egy bizonyos idő a felfutáshoz, mert júliusban 60-65 százalékos telítettség volt a hostelnek, augusztusban már 85-90%-os telítettséggel üzemelt. A Deltatour Hostel az olcsóbb szállodák közé tartozott. Az állandó melegvíz-szolgáltatás, a kultúrát elhelyezés és az a körülmény, hogy jó helyen, a város szívében fekszik a hotel, vonzotta a vendégeket.

Általában fiatal, nyugati turisták voltak a szálló vendégei. Sok volt közöttük az arab, Algériából, Egyiptomból, Jordániából. De megfordultak a szállóban amerikai, kínai, taj-

vani, japán turisták is. Igénybe vették a szállót a szocialista országokból érkezettek és néhányan a vidékről Pestre utazók közül is. Meglepő módon sok volt a biciklis turista. Egy norvég csoport látogatása alkalmával 25 kerékpár került a csomagtárolóba. Ezek a vendégek általában repülővel vagy vonattal érkeztek, és csak itt Magyarországon járták biciklivel az országot.

Sokan a jövő évi vizionlítás reményében hagyták el a szállót. Jól érezték magukat. Augusztus 31-én az utolsó nyitvatartási napon még telt ház volt a hostelben, de a szállodások már a következő nyárra gondoltak. „Több szolgáltatásra lesz szükség, kell egy büfé, egy zártkörű zenés szórakozási és sportolási lehetőség.” Persze, előbb egy hónapig pihennek, de már októberben elkezdik a felkészülést a következő évre, mert meggyőződésük, hogy érdemes ezt csinálni.

H. E.

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdasági Tudományi Egyetem lapja

Felelős szerkesztő: FARKASINSZKYNE HALAY EDI Szerkesztőség: 1093 Budapest IX. DIMITROV TÉR 8. Telefon: 174-548

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest, VIII. Blaha Lujza tér 3. Felelős kiadó: TILL IMRE vezérigazgató

84-4588. Szikra Lapnyomda, Budapest

Felelős vezető: CSÜNDÉS ZOLTÁN vezérigazgató

Egy kicsi mozgás mindenkinek kell